

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2020. gada 27. janvāris – 2. februāris

Nr. 4 (1662)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Latvijas starptautiskajai atzīšanai *de iure* – 100

2021. gada 26. janvārī atzīmējam Latvijas Republikas starptautiskās atzīšanas *de iure* simtgadi. Tieši pirms 100 gadiem Latvijas diplomātiem izdevās panākt Pirmā pasaules kara uzvarētāju jeb Antantes – Apvienotās Karalistes, Beļģijas, Francijas, Itālijas, Japānas – Augstākās padomes lēmumu par Latvijas atzīšanu *de iure*, tādējādi Latvijai kļūstot par starptautiski atzītu valsti. Panāktā starptautiskā atzīšana noslēdza ļoti smagu un sarežģītu Latvijas valsts veidošanās procesu. Starpkaru periodā 26. janvāris Latvijā bija brīvdiena un svētku diena, ko plaši atzīmēja gan ģimenēs, gan sabiedrībā.

“Pirms 100 gadiem pēc neatlaidīgiem Latvijas diplomātu pūliņiem divu gadu garumā Pirmā Pasaules kara uzvarētāji jeb Antantes valstis – Lielbritānija, Beļģija, Francija, Itālija un Japāna – pieņēma lēmumu par Latvijas starptautisku atzīšanu. Šajā dienā Latvija tika atzīta par starptautisko tiesību subjektu un kļuva par pilntiesīgu un līdzvērtīgu pasaules valstu saimes dalībnieci. Tas bija nozīmīgs brīdis mūsu tautas vēsturē – noslēdzās Latvijas valsts dzimšana un piepildījās mērķis, par ko sapņoja mūsu valsts dibinātāji,” norāda Valsts prezidenta kancelejas vadītājs Andris Teikmanis.

Vēsturnieks Ēriks Jēkabsons atgādina, ka ilgo minstināšanos ar Latvijas atzīšanu *de iure* radīja rietumvalstu nogaidošā attieksme pēc revolūcijas Krievijā, baidoties no iespējamajām politiskajām un ekonomiskajām sekām. Tādēļ pēc 1918. gada 18. novembra Latvijai nācās turpināt cīņu gan Neatkarības karā, gan diplomātiskajos gaitēņos. Tikai caur starptautisku atzīšanu varēja cerēt uz neatkarības stabilitāti un vietu starptautiskajā sabiedrībā, uzsvēra Jēkabsons.

“Tas tika panākts ļoti sarežģītā, smagā diplomātiskā cīņā, runājot, sēžot pie rakstāmgaldiem, prasoties uz audiencēm, mēģinot pārliecināt un tā tālāk. Šo diplomātisko cīņu personiski vadīja ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics, kurš arī 26. janvārī pirms simt gadiem personiski saņēma šo paziņojumu, ka Antantes valstu – bijušo Pirmā pasaules kara sabiedroto lielvalstu – Augstākā padome Parīzē tomēr ir negaidīti izšķīrusies atzīt Latvijas, Igaunijas un arī Gruzijas demokrātisko republiku *de iure*. Gruzijai gan tas neatkarību neglāba, jo pēc divām nedēļām viņus būtībā iznīcināja padomju Krievija. Bet Latvija šajā brīdī ieguva atzīšanu, kas ļauj pilnvērtīgi ie-

Foto: Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

kļauties starptautiskajā sabiedrībā, slēgt līgumus, būt pilnvērtīgam spēlētājam starptautiskajās attiecībās 20 gadus līdz pat Otrajam pasaules karā,” starptautiskās atzīšanas nozīmi skaidroja vēsturnieks.

Lai godinātu Latvijas Republikas pirmā ārlietu ministra, ievērojamā politiķa un diplomāta, kurš sekmēja Latvijas starptautisko *de iure* atzīšanu, piemiņu, 25. janvārī Valsts prezidents Egils Levits un Ingrida Meierovica kundze nolika ziedus pie Zigfrīda Annas Meierovica pieminekļa Tukuma vecpilsētā.

Latvijas Republikas starptautiskās atzīšanas *de iure* simtgades rītā, 26. janvārī, plkst. 8.30 laukumā pie Rīgas pils svīnīgi tiks pacelti piecu toreizējās Antantes valstu – Beļģijas, Francijas, Itālijas, Japānas, Lielbritānijas – karogi.

Latvijas delegācija Parīzē pēc Sabiedroto Augstākās padomes *de iure* atzīšanas lēmuma saņemšanas 1921. gadā. 1. rindā no kreisās Mikēlis Valters, Zigfrīds Anna Meierovics, Jānis Lazdiņš; 2. rindā no kreisās Oļģerds Grosvalds, Georgs Bisenieks, Jānis Tepfers

Lai uzsvērtu valsts starptautiskās *de iure* atzīšanas nozīmi, Latvijas Banka ir emitējusi speciāla dizaina *de iure* simtgades divu eiro piemiņas monētu, savukārt Latvijas pasta ir izveidojis šai gadskārtai veltītu īpašu pastmarku un aplokšni. 21. janvārī videokonferences formātā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs simboliski pieņēma abas dāvanas.

Svētku ieskaņā 20. janvārī valsts sekretārs Andris Pelšs attālināti nodeva Ārlietu ministrijas un diplomātisko pārstāvniecību darbinieku dāvinājumu *de iure* simtgadē Latvijas Nacionālajai bibliotēkai – grāmatas ar individuālu vēstījumu Tautas grāmatu plauktam.

Godinot Latvijas diplomātu ieguldījumu valsts atzīšanas panākšanā 1921. gada 26. janvārī, Ārlietu ministrijā ir atklāts “*De iure*

kabinets”. Novērtējot augsto profesionālo sniegumu par mūža ieguldījumu Latvijas valsts ārpolitikā apbalvojums ir piešķirts ilggadējam diplomātam Dr. Mārtiņam Virsim. Ārlietu ministrijas balva par mūža ieguldījumu tika iedibināta 2019. gadā, un pirmā to saņēma vēstniece Aina Nago-bads-Ābola.

Latvijas starptautiskās atzīšanas *de iure* priekšvakarā kā ik gadu ārlietu ministrs E. Rinkēvičs 24. janvārī nolika ziedus Zigfrīda Annas Meierovica, Jāņa Čakstes un Gunāra Meierovica atdusas vietās Meža kapos.

Izšķirīgie brīži Parīzē

1921. gada 28. janvārī Latvijas delegācijas vadītājs Parīzē saņēma Aristīda Briāna uz Sabiedroto konferences veidlapas 1921. gada 26. janvārī parakstīto notu par Latvijas valsts atzīšanu *de iure*.

Lai atzīmētu 100. gadadienu kopš dienas un stundas, kad Latvijas diplomāti Parīzē saņēma vēsti par Latvijas atzīšanu *de iure*, Valsts prezidents Egils Levits arī aicinājis visu kristīgo konfesiju dievnamus plkst. 18 skandēt baznīcu zvanus. Aicinājumam atsaukušies visu lielāko kristīgo konfesiju pārstāvji – luterāņu, katoļu, pareizticīgo, vecticībnieku un baptistu draudzes, kā arī Rīgas Anglikāņu Svētā Pestītāja draudze un armēņu Apustuliskā draudze.

Klāt Lielās
Mūzikas
balvas laiks
2. lpp.

Latvija dienu
ritējumā
3. – 4. lpp.

Latvijas
valdības
divi gadi.
Komentāri un
vērtējumi.
5. un 10. lpp.

Trimdas
archīvu
mājupceļš
6. lpp.

Kas notiek
kaimiņos?
Krievija
mostas
7. lpp.

Par latviešiem
kaņaulkos
8. lpp.

Klāt Lielās Mūzikas balvas laiks

Paziņoti Lielās Mūzikas balvas 2020 nominanti. Balvas “Par mūža ieguldījumu” laureāti – Imants Kalniņš un Aleksandrs Viļumanis

MĀRIS BINDERS

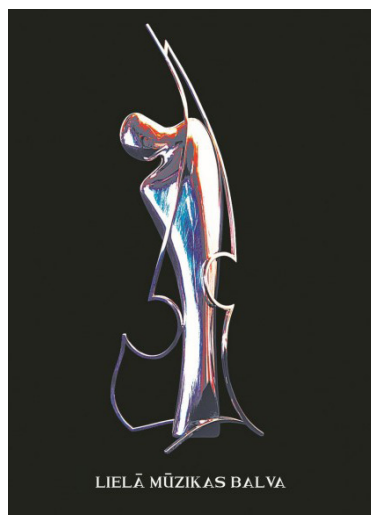
Kultūras ministrija, “Latvijas Koncerti” un Lielās mūzikas balvas (turpmāk tekstā – LMB) žūrija 13. janvārī Zoom virtuālajā telpā aicināja mediju pārstāvjus uz nominantu paziņošanai veltītu preses konferenci. Konferencē tika paziņoti arī balvas “Par mūža ieguldījumu” laureāti – komponists **Imants Kalniņš** un diriģents **Aleksandrs Viļumanis**.

LMB pasniegšanas ceremonija un svinīgais koncerts notiks 2. martā Latvijas Nacionālajā operā. Pasākumu tiešraidē atspoguļos Latvijas Televīzijas 1. kanāls un Latvijas Radio 3 “Klasika”.

LMB nominantu paziņošanai veltītajā preses konferencē piedalījās kultūras ministrs Nauris Puntulis, Latvijas Koncertu valdes loceklis Guntars Ķirsis un LMB žūrija: žūrijas priekšsēdētāja, muzikoloģe Daina Markova; diriģents, mūzikas pedagogs Jānis Erenštreits; muzikoloģe, mūzikas pedagoģe Iveta Grunde; muzikoloģe, Latvijas Televīzijas Kultūras raidījumu redakcijas vadītāja Ieva Rozentāle; muzikoloģe, Latvijas Radio 3 Klasika žurnāliste Maruta Rubeze; teātra zinātniece, mūzikas pedagoģe Ingrida Vilkāre; muzikologs, žurnālists Armands Znotiņš.

jumiem, aktīvi sekoja koncertdzīvei *online* tiešsaistēs un digitālajās platformās.

LMB žūrijas priekšsēde Daina Markova: “Neskatoties uz kultūras nozarei *nāvējošu* gadu, mūzikas dzīvē esam piedzīvojuši neticami bagātu, daudzveidīgu, radošu koncertu un notikumu pilnību. Ar savu klātbūtni mūs aplaimojušas daudzas zvaigznes, kuŗas esam varējuši satikt savās mājās – Latvijā. Ar drosmi un radošu garu programmās ar klausītājiem dalījušies bezgala daudz brīnišķīgu mākslinieku. Esam piedzīvojuši daudz un labas Latvijā jaunradītas mūzikas visdažādākajos žanros. Lepnums arī par Latvijas reģionu

minācijas mazliet atšķirsies. Ierobežojumi radīja neiespējamu lielas formas skatuves uzvedumu nodošanu publikas vērtējumam, tālab netika sasniegts pietiekams skaits atbilstošu izrāžu, lai būtu lietderīgi piešķirt apbalvojumu kategorijā “Gada uzvedums”. Vienlaikus LMB žūrija ir konstatējusi vērtīgu nemamu vairāku individuālo mākslinieku kvalitatīvu programmu skaita pieaugumu. Līdz ar to nominācijā “Par izcilu sniegumu gada garumā” šoreiz nominēti četri izcili mūziķi: pianiste Agnese Egliņa, pianists un komponists Raimonds Pauls, diriģents Ainārs Rubiķis un pianists Reinis Zariņš. Balvu šajā kategorijā šogad saņems divi no viņiem. Kuŗi? Tā paliks intriga līdz pat balvas pasniegšanas ceremonijai, jo žūrija gala lēmumu pieņems tikai sarīkojuma dienā. Un atrasties vienā nominācijā kopā ar mūsu Maestro Raimonda Paulu vien jau ir milzu gods! Tikko 85. dzimšanas dienu nosvinējušais Maestro pagājušajā gadā ir spēlējis vismaz 54 (!) koncertos. Taisnības labad jāatzīst, ka klausītājiem Latvijā noteikti nebūtu bijusi iespēja visa gada garumā sekot līdz Agneses Egliņas, Aināra Rubiķa un Reiņa Zariņa sniegtam, jo šo mūziķu ka-

iesūtīt interneta saites uz *online* režīmā notikušajiem koncertiem, producenti LMB žūrijai izvērtēšanai iesūtīja vairāk nekā 50 pieteikumus, kas pierādīja visa veida radošos meklējumus, kā krīzes laikā turpināt mūzicēt un sasniegt savu klausītāju. Šādas specialbalvas radīšana ir apsveicama un, cerams, LMB vēsturē paliks kā unikāla sava veida laikmeta liecība.

Jānis Erenštreits: “Ietilgušās pandēmijas apstākļos mūsu izpildītājmākslinieki vairāk nekā savu iespēju robežās centušies uzturēt mūzikas dzīves dziesotājo pulsus. Viņu ir vairāk nekā nominācijās izvirzītie. Atzinību pelna visi, kas turpināja augt un, neērtības piecīšot, priecēja klausītājus ar labu mūziku. Vēlu nezaudēt ticību tam, ka pienāks brīdis un mēs bez ierobežojumiem satiksimies ērtās, sapostās zālēs. Mēs cienam un mīlam mūsu māksliniekus. Lūdzu, esiet gatavi uz nācienu uz skatuves!”.

PAR MŪŽA IEGULDĪJUMU

Komponists

Imants Kalniņš

Diriģents

Aleksandrs Viļumanis

Zariņš – Richarda Štrausa un Richarda Vāgnera mūzika “Jūrmalas festivāla” noslēguma koncertā 4. augustā Dzintaru koncertzālē

Vijolniece Magdalēna Geka un pianists Georgs Kjurdiāns – latviešu komponistu mūzika koncertā “Pēteris Vasks ielūdz. Vasara. Mežotne” 9. augustā Mazajā Mežotnes pilī

GADA JAUNĀIS MĀKSLINIEKS:

Arturs Maskats “Vasaras sapņi”, pirmatskaņojums 13. septembrī Dzintaru koncertzālē – Lusiana Mančini (mecosoprāns), Hugo Tičati (vijole, atskaņojuma vadītājs) un kamerorķestris *Kremerata Baltica*
Uģis Prauliņš “Mesa un interludijas L'homme armé”, pirmatskaņojums 20. decembrī Latvijas Radio 1. studijā – vokālā grupa *Ars Antiqua Riga*, Kaspars Majors un Vairis Nartišs (sakbuts), Jānis Pelše (ērģeles), Uģis Prauliņš (taustiņinstrumenti)

Pēteris Vasks “Sestais stīgu kvartets”, pirmatskaņojums 2. oktobrī Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars” – stīgu kvartets *Artemis*

GADA JAUNĀIS MĀKSLINIEKS

Vijolnieks **Daniils Bulajevs**
Diriģents **Aivis GreTERS**
Dziedātāja **Beāte Zviedre**

PAR RADOŠU, DROSMĪGU UN INNOVATĪVU MĀKSLINIECISKO DARBĪBU COVID-19 KRĪZES APSTĀKĻOS

Koncerts “Mālera Piekta un RIX” 13. martā Lielajā gildē (rikotājs – LNSO)

Koncerts-performance “Viens” 24. jūlijā koncertzālē “Latvija” (rikotājs – “Kurzemes filharmonija”)

Mūzikāli performatīvs piedzīvojums “Kamēr... upē” 25. jūlijā Gaujas krastā (rikotājs – Cēsu Mākslas festivāls)

GADA KONCERTS

“Jūrmalas festivāla” koncerts **“Veltījums Marisam Jansonam”** 29. jūlijā Dzintaru koncertzālē – Kristīne Balanas, Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris un diriģents Andris Poga (rikotājs – “Dzintaru koncertzālē”)

Dziedātājas Elīnas Garančas un pianista Malkolma Martīno koncerts 10. oktobrī Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars” (rikotājs – “Lielais dzintars”) un 13. oktobrī Latgales vēstniecība GORS (rikotājs – “Latgales vēstniecība GORS”)

Festivāla “ORGANismi” koncerts **“Iveta Apkalna, Raimonds Pauls un LNSO”** 24. oktobrī Latgales vēstniecībā GORS – Iveta Apkalna, Raimonds Pauls, Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris un diriģents Jānis Stafeckis (rikotājs – Latgales vēstniecība GORS).

Imants Kalniņš

Kā ierasts, arī šogad portālā “Delfi” norisināsies LMB publikas simpātijas balsojums. **Iespēja balsot būs no 8. februāra un noslēgsies 28. februārī pl. 23.59.** Ikviens ir aicināts atbalstīt savu iecienīto mūziķi vai favorītu!

Lielā mūzikas balva (LMB) ir augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā. 1993. gadā Kultūras ministrija, pēc toreizējā kultūras ministra Raimonda Paula iniciatīvas, pieņēma lēmumu ik gadu izcilākos sasniegumus valsts mūzikas dzīvē godināt ar speciālu balvu. LMB prestižu gan sabiedrībā, gan mūziķu aprindās nodrošina kompetentas žūrijas darbs. 2020. gadā žūrija iespēju robežās koncertus apmeklēja klātienē, bet, sākoties globālajai Covid-19 pandēmijai un valdības noteiktajiem ierobežo-

koncertzālēm, kas katra ar savu mākslinieciskās darbības stratēģiju iezīmē atšķirīgu, unikālu satura tvērumu, un teju visas ir arī mūsu šī gada LMB nominantu sarakstā. Man ir liels gandarījums arī par to, ka šogad LMB nominantu spektrs aptver patiešām plašu mūzikas trajektoriju. Te būs gan mums tik svarīgā, nozīmīgā koŗa mūzika, būs iemīļoti un plaši pazīstami komponisti un mūziķi, būs jauni un neatlaidīgi Latvijas mūzikas nākotnes veidotāji – būs ideālisma, darba un mūzikas mīlestības augļi – brīnīģīgi notikumi, kas palīdzējuši mums visiem vieglāk izdzīvot šo laiku.”

Ņemot vērā kopš pērnā gada 12. marta Covid-19 izraisītās pandēmijas ierobežojumus un vairākkārt izsludināto ārkārtējo situāciju, šogad LMB no-

lendarā bija daudz koncertu ārvalstīs, kas pandēmijas dēļ tika atcelti. Viņu *iestrēģšana* Latvijā šoreiz bija lutinājums Latvijas klausītāju ausīm un sirdīm!

Žūrijas loceklis Jānis Erenštreits preses konferencē teica: “Mēs varam tikai minēt, kā būtu veidojusies Latvijas mūzikas dzīves kopaina ierasti dabīgos apstākļos. Tomēr, neskatoties uz pulka atceltiem vai pārceltiem koncertiem, kas nedrīkstētu kļūt par normu, pamanījām gana jaudīgus un mākslinieciski spilgtus sniegtus visa gada garumā.”

Ņemot vērā ierobežoto iespēju koncertus apmeklēt klātienē, Kultūras ministrija ir nolēmusi šogad piešķirt specialbalvu “Par radošu, drosmīgu un inovatīvu māksliniecisko darbību Covid-19 krīzes apstākļos”. Gada nogalē, lūgti

PAR IZCILU SNIEGUMU GADA GARUMĀ

Pianiste **Agnese Egliņa**
Pianists un komponists **Raimonds Pauls**
Diriģents **Ainārs Rubiķis**
Pianists **Reinis Zariņš**

PAR IZCILU DARBĪBU ANSAMBLĪ

Celliste **Māra Botmane**
Trompetists **Jānis Porietis**
Vibrafonists **Andrejs Puškarevs**

PAR IZCILU INTERPRETĀCIJU

Pianists **Georgijs Osokins** – Friderika Šopēna Otrais klavierkoncerts 8. februārī Dzintaru koncertzālē (kopā ar kamerorķestri *Kremerata Baltica*)
Dziedātājs Aleksandrs Anņenko un pianists Reinis

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvija piesaka Kuldīgu UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam

Latvija UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam nominējusi Kuldīgas vecpilsētu. 20. janvārī, nominācijas iesniegumu parakstīja kultūras ministrs Nauris Puntulis, platformā Zoom klātesot Kuldīgas domes priekšsēdētājam Ingai Bērziņai, Ārlietu ministra padomniecei Gundai Reirei, Kuldīgas novada Būvvaldes vadītājam, arhitektūras doktorei Janai Jākobsonei, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretārei Baibai Moļņikai un Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes (NKMP) vadītājam Jurim Dambim.

Kuldīgas panorāma

Ideja par Kuldīgas pieteikšanu UNESCO pasaules mantojuma sarakstam ir sena – tā radusies uzreiz pēc tam, kad Latvija 1997. gadā ratificēja Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas (UNESCO) Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību. Darbs pie nominācijas izstrādes aizsākās 2001. gadā toreizējā Kuldīgas mēra, pēc profesijas arhitekta, Edgara Zalāna laikā. Viņa vadībā aizsāko turpina un Kuldīgas virzību uz UNESCO atbalsta Inga Bērziņa, kuŗa pašvaldību vada kopš 2007. gada.

“Esmu pagodināts par iespēju jau otro reizi laikā, kamēr pildu ministra pienākumus, parakstīt Latvijas pieteikumu nominācijai UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam. Precīzi pirms gada savu apņemšanos pieteikties šai nominācijai apliecināja Grobiņa, bet šodien – mūsu pilsēta – kultūras mantojuma pērle Kuldīga. Kuldīgas nominācija, izceļot Kurzemes Zemgales hercogistes laikā radušos pilsētvides struktūru, atspoguļo sabiedrības kā tradīcijas nesēju nozīmīgo lomu kultūras mantojuma saglabāšanā. Kuldīgas novada pašvaldība ar savu saliedēto un entuziastisko darbinieku kopu Latvijas mērogā sevi ir pierādījusi kā lielisks saimnieks, radot labas prakses piemērus aizsargājama pilsētas vēsturiskā centra saglabāšanā, veicot ieguldījumus, iesaistot iedzīvotājus un ar savu paraugu iedvesmojot,” sacīja kultūras ministrs Nauris Puntulis.

Latvijā ieradusies NATO paplašinātās klātbūtnes jaunā rotācija

22. janvārī Ādažu bāzē norisinājās svinīgā NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas vadības maiņas ceremonija. Tas laikā NATO kaujas grupas komandiera amatā stājās pulkvežleitnants Enno Kerkofs (*Enno Kerckhoff*), nomainot līdzšinējo komandieri pulkvežleitnantu Trevoru Nortonu (*Trevor Nor-*

ton). Svinīgā ceremonija norisinājās, ņemot vērā Covid-19 izplatības ierobežošanai noteiktās drošības prasības, un interesentiem bija vērojama tiešsaistes translācija Facebook platformā. Jaunā NATO kaujas grupas rotācija par savu simbolu izvēlējusies āmriju, kas nomainīs iepriekšējās rotācijas simbolu – zvēru. Ievado komandiera maiņas ceremoniju, aizsardzības ministrs Dr. Artis Pabriks pateicās pulkvežleitnantam T. Nortonam par viņa darbu, sešus mēnešus vadot NATO paplašināto kaujas grupu Latvijā, pasniedzot viņam Goda zīmi “Par īpašu ieguldījumu aizsardzības nozares izaugsmē”.

A. Pabriks izteica atzinību visiem sabiedroto karavīriem par viņu ieguldījumu reģiona drošības un tā vērtību stiprināšanā, uzsverot – par spīti pēdējā gada lielākajam sarežģījumam – Covid-19 pandēmijai – karavīru gatavība un kaujas spējas saglabājušas tikpat augstā līmenī.

Kanadas bruņoto spēku pārstāvniecības Latvijā komandieris pulkvedis Ēriks Laforē (*Éric Laforest*) kaujas grupas darbību T. Nortonam vadībā rezumēja kā “labi paveiktu darbu”. E. Laforē rotācijas karavīriem, kuŗi dodas mājās, novēlēja drošu ceļu un lūdz nodot sveicienus un labākos vēlējumus karavīru ģimenēm, kuŗas atbalstīja viņu dienestu no attāluma.

Arī Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš uzsvēra ne tikai sabiedroto karavīru, bet arī viņu ģimeņu ieguldījumu NATO kaujas grupas kaujas spēju un mūsu demokrātisko vērtību uzturēšanā. NATO kaujas grupa ir kļuvusi par atturēšanas un mūsu kopīgo vērtību simbolu – norādīja NBS komandieris.

Moderņa vakcīnas efektivitāte pret jaunajiem Covid-19 paveidiem

Amerikas Savienoto Valstu biotehnoloģiju kompanija *Moderņa* paziņojusi, ka tās izstrādātā vakcīna pret Covid-19 ir efektīva arī pret jaunajiem lipīgākajiem vīrusa paveidiem, kas tika atklāti Lielbritānijā un Dienvidāfrikā. Kompanija pie šāda secinājuma nonākusi laboratoriskā pētījuma rezultātā. Pētījumā nav konstatēta ievērojama antivielu līmeņa samazināšanās, pielietojot vakcīnu pret Lielbritānijā sastopamo paveidu.

Attiecībā pret Dienvidāfrikā atklāto paveidu vakcīnas iedarbība novērots sešas reizes mazāks antivielu līmenis, bet līmenis, domājams, ir pietiekams, lai nodrošinātu aizsardzību pret vīrusu. Tīkmēr britu farmācijas giganta *AstraZeneca* vadītājs Paskāls Sorriots 25. janvārī nosodīja dažu valstu pieeju vakcīnu devu iegūšanai. Viņš uzvēra, ka Covid-19 vakcīnu parādīšanās varēja būt

pamats svinībām, bet diemžēl tā neesot bijis, jo bijusi jūtama valstu uzvedība, kas raksturojama kā “es pirmais”. Sorriots arī piebilda, ka ir godīgi teikt, ka pasaule varēja un tai vajadzēja būt labāk sagatavotai šai pandēmijai.

Ukrainai dāvina transportlīdzekļu militārās medicīnas spēju stiprināšanai

Nacionālie bruņotie spēki Ukrainai dāvina septiņus transportlīdzekļus militārās medicīnas spēju stiprināšanai, tādējādi apliecinot Latvijas atbalstu Ukrainai ceļā uz eiroatlantisko integrāciju.

Dāvinājuma pasniegšanas ceremonijā Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku bazē Lielvārdē piedalījās aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Ukrainas vēstnieks Latvijā Oleksandrs Miščenko.

Baltijas valstu Ārlietu komisiju priekšsēži

19. janvārī, kopīgā paziņojumā nosoda Krievijas varas iestāžu veikto Alekseja Navalņija aizturēšanu pēc viņa atgriešanās Krievijā. Tas acīmredzot ir kārtējais varas iestāžu mēģinājums apkļūsināt opozīciju un kritiķus. Krievijas varas iestādēm ir nekavējoties jāatbrīvo A. Navalņijs un jāgarantē viņa drošība, teikts paziņojumā.

Atzinīgi novērtēts Elitas Krūmiņas darbs valsts kontrolīer amatā

Valsts prezidentam Egilam Levitam notika tiešsaistes tikšanās ar valsts kontrolīer Elitu Krūmiņu, atzinīgi novērtējot E. Krūmiņas darbu astoņu gadu garumā Valsts kontroles (VK) vadībā. E. Levits augstu novērtēja E. Krūmiņas paveikto darbu iestādes attīstībā, kā arī VK starptautiskā pārstāvniecībā.

Elita Krūmiņa

Valsts prezidents uzklaušoja E. Krūmiņas skatījumu uz Valsts kontroles tālāko attīstību, kā arī pārrunāja VK līdzšinējo veikumu. E. Krūmiņa uzvēra, ka savā darbībā vienmēr ir izvirzījusi mērķi sasniegt rezultātu, tādēļ astoņi pavadītie gadi Valsts kontroles vadībā bijuši gana grūti un izaicinoši. VK izvērtēja savu darbu, izveidoja jaunu stratēģiju, ra-

dīja mācību programmu saviem darbiniekiem kvalifikācijas celšanai.

Aicina uzsākt konferenci par Eiropas nākotni

18. janvārī ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs piedalījās Eiropas Savienības (ES) Vispārējo lietu padomes sanāksmē videokonferences formātā. Diskusijā par Eiropas nākotnes konferenci ārlietu ministrs uzvēra digitālo platformu izmantošanu, kā arī aicināja konferenci veidot maksimāli iekļaujošu un pieejamu. Vairākums dalībvalstu pārstāvju uzvēra nepieciešamību konferenci uzsākt pēc iespējas ātrākā laikā un panākt vienošanos par tās formātu un virsvadību.

Saņāksmē Portugāle informēja dalībvalstu pārstāvjus par savas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē prioritātēm. Portugāles prezidentūras moto ir “Laiks gūt rezultātus – taisnīga, zaļa un digitāla atlabšana”.

Par Latvijas pilsoni atzist Mikrotikla izveidotāju Džonu Talliju

Bez debatēm vienas sēdes laikā, izskatot divos lasījumos steidzamības kārtā, Saeima 21. janvārī, atbalstīja likumprojektu par ASV pilsoņa, uzņēmuma “Mikrotiks” izveidotāja Džona Martina Tallija (attēlā pa labi) atzīšanu par Latvijas pilsoni. Par šo lēmumu balsoja visi klātesošie deputāti.

Likumprojektu sagatavoja Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisija, kuŗa to izskatījusi divās sēdēs un lēmumi to atbalstīt lielā vienprātībā, Saeimas sēdē sacīja komisijas vadītājs Andrejs Judīns (JV). Jautājums tika skatīts slēgtās komisijas sēdēs. Likumprojekta anotācijā teikts, ka tas ir izstrādāts, lai atzītu ASV pilsoni Talliju par Latvijas pilsoni. Kopš 1995. gada Tallijs uzturas Latvijā, šeit nodibināja ģimeni, pašreiz audzina dēlu, Latvijas pilsoni. Ir saņēmis Latvijā pastāvīgās uzturēšanās atļauju. Tallijs ir izveidojis vienu no lielākajiem Latvijas telekomunikāciju iekārtu un aprīkojuma ražošanas uzņēmumiem SIA “Mikrotiks”, kas savu produkciju eksportē uz daudzām pasaules valstīm. Lidztekus pamatdarbībai uzņēmums

aktīvi iesaistās labdarībā, veicot apjomīgus ziedojumus Bērnu slimnīcas fondam, Latvijas Universitātei, Rīgas Tehniskajai Universitātei, citām Latvijas izglītības iestādēm. Pētniecības, izglītības atbalsta un citos projektos uzņēmums pēdējos gados kopumā ir ziedojis vismaz piecus miljonus eiro. Tallijs sniedzis atbalstu Bērnu universitātes klīniskās slimnīcas Onkoloģijas nodaļai, izveidojis Bērnu onkoloģijas fondu. Par ieguldījumu mecenātismā un nopelniem Latvijas labā Tallijam 2017. gadā ir piešķirts Atzinības krusts un viņš iecelts par Atzinības krusta komandieri.

Aizsardzības ministrija gatava palīdzēt cīņā pret vīrusu

Aizsardzības ministrija ir gatava iepirkt nepieciešamos aizsardzības līdzekļus un palīdzēt Labklājības ministrijai cīņā pret Covid-19 izplatību sociālās aprūpes iestādēs, savā mikroblogošanas vietnes *Twitter*kontā 24. janvārī pavēstījis aizsardzības ministrs Artis Pabriks (AP). Viņš norādīja, ka Aizsardzības ministrijas gatavību palīdzēt apliecinājis sarunā ar labklājības ministri Ramonu Petraviču (KPV LV). Ierakstā aizsardzības ministrs sacīja, ka “krīzes situācijā valdības darbā ir jāvalda kolleģialitāte”. Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV) izdevis rezolūciju, ar kuŗu uzdeva Labklājības, Veselības un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijām līdz darba nedēļas beigām iesniegt koordinētas rīcības plānu tūlītējiem pasākumiem Covid-19 izplatības ierobežošanai visās ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Kā atzīmēja Labklājības ministrijā, koordinētas rīcības plāns, par ko plašāk pastāstīs ministrijas pārstāvji, paredz pasākumu kopumu tālākas infekcijas izplatības kontrolei visās ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Plāns izstrādāts sadarbītošies Labklājības, Veselības, kā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijām. No šī gada sākuma Aizsardzības ministrijas paspārnē sāka darboties Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkuma centrs (VALIC).

Paūz atbalstu Navalnijam

Nesakcionētā pasākumā atbalstu Krievijas opozīcijas politiķim Aleksejam Navalnijam Rīgā pie Krievijas vēstniecības pauduši vairāki desmiti cilvēku.

Valsts policijas preses pārstāve Gita Gžibovska apliecināja, ka policija atradās norises vietā, uzraugot, lai tiktu ievērota sabiedriskā kārtība un drošība, kā arī epidemioloģiskās drošības prasības. Pasākumā piedalījās vairāki desmiti cilvēku un tas noritēja bez starpgadījumiem.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

“Dzintariņš” – “Dzintaros”

Adelaidē Jaunais gads ir iesācies ar radošu un priekpilnu ģimeņu nometni “Dzintariņš”. Piecpadsmit ģimenes no 7. – 11. janvārim pulcējās Dzintaros, lai stiprinātu draudzības un pavadītu laiku latviskā garā.

Dažas ģimenes varēja piedalīties tikai vienu dienu, dažas divas, bet ikviens bija priecīgs par iespēju pabūt kopā un apgūt ko jaunu. Galvenais noteikums bija, ka uz nodarbību jāierodas visai ģimenei kopā vai jābūt vismaz vienam vecākam kopā ar bērnu. Rītos vilkām sarkanbaltsarkano karogu un dziedājām “Dievs, svētī Latviju!”, lai atcerētos, kāpēc mēs esam šeit un kas mūs visus vieno.

“Mēs paliekam darbā jūsu dēļ..., jūs palieciat mājās ...”

Noslēgušies Rīgas Latviešu biedrības Latviešu valodas attīstības kopas un Latvijas Rakstnieku savienības ikgadējā, jau astoņpadsmitā akcija “Gada vārds, nevērds un spārnotais teiciens”. Par 2020. gada vārdu kļuvis “sejauts”, bet par nevērdu atzīts “vaibs”. Gada spārnotā teiciena titulu ieguvis aicinājums — “Mēs paliekam darbā jūsu dēļ. Jūs palieciat mājās mūsu dēļ!”.

2020. gada vārds, nevērds un spārnotais teiciens izziņots pirmdien, 2021. gada 25. janvārī Zoom preses konferencē Rīgas Latviešu biedrībā (RLB). Starp 2020. gada spārnoto teicienu finālistiem iekļuva: premjerministra Krišjāņa Kariņa novembra nogales fraze: “Draugi, nav labi!” un jūnijā paustā atziņa, ka “Divi metri nekur nepazudis”; Valsts prezidenta dzīvesbiedres Andras Levites aprīļa sākuma uzrunā izskanējusi doma: “Pašlaik mēs visi atrodamies vienā laivā, bet dažiem ir jāaizkā; feisbukā tulkotājās Evijas Lipartes uzietā fraze: “Aitai plāns B (ir) vienmēr.” Savukārt martā izskanējušais Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta aicinājums – “Mēs paliekam darbā jūsu dēļ. Jūs palieciat mājās mūsu dēļ!” – ieguvis 2020. gada spārnotā teiciena godu.

Par 2020. gada nevērda finālistiem atzīti: “ekrānšaviņš”, ko vēlams aizstāt ar vārdu “ekrānuzņēmums”; “podkāsts”, kā vietā, lai izvairītos no neērtībām, “o” izrunājot kā divskani, labāk lietot vārdu “raidieraksts”; “mājsaimniecība” ar pamatnozīmi – saimniecības (privātai, arī individuālai, ģimenes lauksaimnieciskai ražošanai paredzēta zemes platība līdz ar attiecīgajām celtnēm, inventāru, lauksaimniecības dzīvniekiem) utt.

Tulkotāja Ieva Kolmane atzina: “Šis vārds bieži tiek lietots nevietā, proti, “saimniecība” ir ekonomi-

kas vienība, un “mājsaimniecība” būtībā vajadzētu būt ēku, lopu, ļaužu kompleksam, visu ar saimniecību saistīto darbu kompleksam. Biežāk mēs to lietojam tad, kad mēs domājam tikai par cilvēkiem, kas dzīvo kopā. Šajā nozīmē ieteicams būtu vārds “saimē” vai būtībā jaunvārds “mājsaimē”.

Par 2020. gada nevērdu kļuvis “vaibs”, ko ieteicams aizstāt ar vārdiem “gaisotne” un “noskaņa”.

2020. gada vārda finālā izvirzījušies: “mājsēde” (pārveidošanās ierobežojumi ārpus dzīvesvietas), “kovidioti” (apzīmējums ļaudim, kam šī vārda lietotāja ieskatā ir atšķirīgs viedoklis par vīrusa SARS-CoV-2 izraisīto sērgu), “burbulis” ar jaunu nozīmi – tuvējais informācijas un cilvēku saskarsmes loks (infekcijas ierobežošanas nolūkā) un par 2020. gada vārdu atzītais “sejauts” – neveiklā “mutes un deguna aizsega” vietā.

Barikāžu piemiņas koncerts Melburnā

Vijolniece Sofija Kirsanova bija sagatavojusi tiešsaistes koncertu, lai pieminētu Rīgas barikāžu 30 gadu jubileju. Koncertu varēja apmeklēt no trešdienas, 2021. gada 20. janvārī.

Sofija Kirsanova // Foto: Lūkas Elberts

Barikāžu piemiņas koncertu atbalsta Melburnas Latviešu organizāciju apvienība. Tā izveidojusi ierakstu, tajā iekļaujot arī īsu pārskatu par Barikādēm un to vēsturisko kontekstu, atsauci uz Valsts prezidenta Egila Levita uzrunu Barikāžu konferencē 2021. gada 13. janvārī Rīgā un filmu ar izvilkiem no Barikāžu dienām. Sofijas Kirsanovas koncertā skanēja J. S. Bacha *Eugène Ysaÿe* un mūsdienu latviešu komponista Platona Buravicka skaņdarbi. Koncerta programmu ievadīja māksliniece.

Mazās ģildes ēkai – 155

1866. gadā Rīgā svinīgi atklāja arhitekta Johana Daniela Felsko projektēto Mazās jeb Svētā Jāņa ģildes namu. 2021. gads Mazajā ģildē tiks aizvadīts jubilejas zīmē, kurā tiks realizētas dažādas aktivitātes visa gada garumā. Jubilejas gadam sākoties, RKTMC “Mazā Ģilde” izsludina trīs konkursus – stāstu konkursu “Reiz Mazajā ģildē..”, fotokonkursu “Mazā ģilde fotoobjektīvā” un bērnu zīmēšanas konkursu “Skaista bilde – Mazā ģilde”, kuŗos vēlas aicināt radoši iesaistīties Rīgas un Latvijas iedzīvotājus.

“Kilograms kultūras” ziemas balsojuma uzvarētāji

“Kilograms kultūras” ir sabiedrisko mediju atbalsts kultū-

ras jomā, kas apliecina sabiedrisko mediju aktīvu līdzdarību Latvijas kultūras dzīves procesos. Balvu piešķir Latvijas Televīzija, Latvijas Radio un Latvijas sabiedrisko mediju portāls LSM.lv. Tradīcija aizsākta 2012. gadā, kad balvas tika pasniegtas par spilgtākajiem 2011. gada kultūras notikumiem. Ziemas balsojumam izvirzītie darbi Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas žūrijas redzējumā atzīti par oriģinālākajiem un kvalitatīvākajiem Latvijas kultūras notikumiem, kas tapuši no 2020. gada septembra līdz gada nogalei un ir cienīgi cīnīties par iespēju iegūt balvu “Kilograms kultūras”. Fināla balsojums sāksies 1. februārī, bet apbalvošanas ceremonija notiks 27. februārī.

Izdoti pirmie latviski tulkotie Baltijas Asamblejas laureātu darbi

Pirmo reizi rasta iespēja vienotā grāmatu seriā izdot Baltijas Asamblejas balvas literatūrā laureātu darbus latviešu tulkojumā – igauņu dzejnieces Enes Mihkelsones dzeju krājumu “Tornis”, igauņu dramaturga Jāņa Tetes lugu krājumu “Tilts” un lietuviešu dzejnieka Marčēlija Martinaiša dzeju krājumu “K. B. aizdomās turamais un citi dzejoļi”. Latvijas Rakstnieku savienības priekšsēdis Arno Jundze izsaka cerību, ka arī Lietuvā un Igaunijā varētu rast iespēju izdot Baltijas Asamblejas laureātu darbus. Baltijas Asamblejas balva literatūrā ik gadu tiek pasniegta igauņu, lietuviešu vai latviešu literātiem. Arno Jundze Latvijas Radio raidījumā “Kultūras Rondo” atgādināja, ka sākotnējā iecere, tieši literatūras balvu dibinot, bija laureātu darbus izdot visās trīs Baltijas valstīs.

Ziņas īsumā

• 21. janvārī, notika **Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa telefona saruna ar Austrālijas premjerministru Skotu Morrisonu (Scott Morrison)**. Sarunas laikā tika pārrunāti divpusējo attiecību stiprināšanas jautājumi un sadarbība starptautiskajās organizācijās, tostarp sadarbība cīņā pret dezinformāciju. Latvijai ar Austrāliju notiek aktīva sadarbība

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KANADA. Lai vairotu pozitīvas emocijas un uzturētu možu garu, Latvijas vēstniecība Kanadā aicina pievienoties 2021. gada ziemas piedzīvojumā – uzcelt sniegavīru! Lieliskam sniegavīram ir nepieciešama pareizā sniega konsistence – savstarpējās saistības pakāpe. Dienā, kad jūs varat viegli izveidot perfektu sniega pikū/bumbu (gaisa temperatūra ir aptuveni -1-0 °C vai 30–32 °F), ļaujiet piedzīvojumam sākties – dodieties ārā savā dārzā, pagalmā, parkā vai kādā citā vietā, kur ir pietiekami daudz sniega, un uzbūvējiet savu sniegavīru. Kad tas ir gatavs, uzņemiet dažas fotogrāfijas (vertikālas un horizontālas) un nosūtiet to oriģinālus kopā ar nelielu aprakstu uz e-pastu: embassy.canada@mfa.gov.lv līdz šī gada februāra beigām.

UNGĀRIJA. 20. janvārī Latvijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Ungārijā **Agnese Kalniņa** iesniedza akreditācijas vēstuli Ungārijas prezidentam Jānošam Áderam (János Áder). Svinīgā akreditācijas ceremonija notika Šandoras pili Budapeštā. Sarunā ar prezidentu vēstniece izteica apņemšanos turpināt darbu abu valstu divpusējās sadarbības stiprināšanā, īstenojot aktīvu politisko dialogu, kā arī attīstot ekonomisko un kultūras sadarbību. Latvija un Ungārija 2021. gadā svin diplomātisko attiecību dibināšanas simtgadi, kas ir nozīmīgs notikums abu valstu turpmākai daudzpusīgai sadarbībai.

UZBEKISTĀNA. 21. janvārī, Taškentā vēstnieks Michails Popkovs tikās ar Uzbekistānas ārlietu ministra vietnieku Šerzodu Asadovu. Tikšanās laikā pārrunāti aktuālie divpusējās sadarbības jautājumi un gatavošanās nākamajai Latvijas-Uzbekistānas Starptautiskās komisijas sēdei. Tikšanās noslēgumā Uzbekistānas Ārlietu ministrijas vārdā Š. Asadovs apsveica Latvijas diplomātus ar Latvijas Republikas starptautiskās *de iure* atzīšanas simtgadi, kuŗa tika atzīmēta 26. janvārī.

ANO ietvaros, jo īpaši dezinformācijas apkaŗošanas jomā.

• Eiropas Komisija (EK) noslēgusi līgumu ar vakcīnu pret *Covid-19* ražotāju *CureVac*, kā rezultātā Latvijai tiek piedāvāts iegādāties 946 510 *CureVac* vakcīnas devu par 11 358 120 eiro, liecina 21. janvārī valdības sēdē iekļautais Veselības ministrijas (VM) informatīvais ziņojums.

• Nav pamata uztraukumam, ka **vakcīna pret Covid-19, kas satur RNS, var ietekmēt cilvēka DNS**, Latvijas Radio raidījumā “Zināmais nezīnāmais” vienprātīgi apliecināja Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes profesore Una Riekstiņa, Rīgas Stradiņa universitātes Onkoloģijas institūta vadošā pētniece Inese Čakstiņa un arī Latvijas Universitātes Mikrobioloģijas un biotehnoloģiju institūta vadošais pētnieks Jānis Liepiņš.

• **Aizsardzības ministrija** ir gatava iepirkt nepieciešamos aizsardzības līdzekļus un palīdzēt Labklājības ministrijai cīņā pret *Covid-19* izplatību sociālās aprūpes

iestādēs, 24. janvārī apliecinājis aizsardzības ministrs Artis Paabriks (AP).

• Epidemiologu aprēķinātais *Covid-19* infekcijas reproduktivitātes koeficients Latvijā šobrīd ir 0,91, un tas nozīmē, ka **100 saslimušo inficē 91 citu cilvēku**, portāls *Jauns.lv* uzzināja Slimību profilakses un kontroles centrā (SPKC).

• Vidzemes rajona tiesa Limbažos 21. janvārī, attaisnoja bijušo “Latvijas Dzelzceļa” valdes priekšsēdi **Uģi Magoni un Igaunijas miljonāru Oļegu Osinovski**, kuŗi bija apsūdzēti lietā par kukuļošanu.

• **Uz pastāvīgu dzīvi Latvijā**, Zemgalē, pērn atgriezušies 158 remigranti, tostarp ģimenes ar bērniem, aģentūru LETA informēja Zemgales plānošanas reģionā (ZPR). Pagājušajā gadā Zemgalē pārsvarā atgriezušās ģimenes ar bērniem, lielākā daļa remigrantu izvēlējušies atgriezties no Lielbritānijas.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Jau savā pirmajā darba dienā jaunais ASV prezidents Džo Baidens parakstīja vairākus rīkojumus. Daži no tiem atcēla iepriekšējā prezidenta Donalda Trampa lēmumus. ASV atgriezās Pasaules Veselības organizācijā un Parīzes klimata nolīgumā, tika apturēta sienas būvniecība uz ASV robežas ar Meksiku. Lai ierobežotu koronavīrusa Covid-19 izplatīšanos, Baidens izdeva rīkojumu, kas uzliek par pienākumu valkāt sejas maskas federālajās ēkās un federālajai valdībai piederošās teritorijās. Atklāti sakot, es apskaužu Ameriku. Protams, mēs varam diskutēt par to, vai šie lēmumi ir labi vai slikti, pareizi vai nepareizi – tas atkarīgs no mūsu politiskajām simpātijām. Es apskaužu Ameriku par to, ka tai ir izlēmīga un efektīva izpildvara. Vakar tāds bija Tramps, šodien – Baidens. Milzīgs kontrasts ar šī brīža Latviju, kur Covid-19 pandēmija izgaismo varas institūciju nespēju pieņemt ātrus, efektīvus un tālredzīgus lēmumus.

Kad aizvadītā gada nogalē Latvija saņēma pirmo Covid-19 vakcīnu partiju, izrādījās, ka valstī nav vakcinācijas plāna! Ka valdība savlaicīgi nav iepirkusi visu iespējamo vakcīnu daudzumu. Sekoja ministres Ilzes Viņķeles demisija, kopš 7. janvāra Veselības ministriju vada partijas At-

tīstībai/ Par pārstāvis Daniels Pavļuts. Ministru prezidents Krišjānis Kariņš intervijā Latvijas Radio 8. janvāra rītā vien noplāta rokas: “Tas ir nepiedodami, ka Latvijā vakcinācija pret Covid-19 notiek tik gausi.” Patlaban steigā tiek veidots īpašs Vakcinācijas birojs, tā finansēšanai valdība piešķirusi 640 000 eiro gadā. Tikmēr cilvēki, nodokļu maksātāji, jautā – vai tad šo darbu nevajadzētu paveikt pašai Veselības ministrijai? Vai bruņotajiem spēkiem, kā tas jau notiek daudzās valstīs? Galu galā pastāv tāds veidojums kā Imūnizācijas valsts padome, kuŗas nolikumā (apstiprināts Ministru kabinetā 2000. gada 26. septembrī) skaidri un gaiši ierakstīts: “Padomei ir šādi uzdevumi: profesionāli izvērtēt jautājumus, kas saistīti ar imūnizācijas politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī sekmēt ar imūnizācijas jomu saistīto jautājumu risināšanu, sniegt priekšlikumus par vakcinācijas kalendāru un vakcinējamo personu loka paplašināšanu”. Covid-19 pandēmija pasaulē plosās jau apaļu gadu. Tad jājautā, ko šajā laikā darīja Veselības ministrija un Imūnizācijas padome?! Vienlaikus informācijas tehnoloģiju eksperti secinājuši, ka tā saucamā “e-veselība”, Latvijas veselības nozares gadiem ilgi veidotā informatīvā

sistēma, nav izmantojama iedzīvotāju vakcinācijai pret Covid-19. Tāpēc nolemts veidot jaunu! Bet laiks iet, un vīruss turpina plosīties. Vienīgā reālā iespēja saglabāt dzīvības un atgriezties pie ierastās dzīves ir vakcinācija. Diemžēl esam spiesti konstatēt, ka, salīdzinot, piemēram, ar Lietuvu, mūsu valsts iepaliek gan vakcinācijas tempos, gan sagādāto vakcīnu skaita ziņā. Vakcinācijas process rit nepiedodami gausi. Ceturtdien, 21. janvārī, vakcīnas otro poti visā Latvijā saņēmuši vien 13 cilvēki, bet 22. janvārī – 17. Pavisam līdz 24. janvārim Latvijā vakcīnas pirmo poti bija saņēmuši 16 900, bet otro – 2 200. Lietuvā šie skaitļi ir 58 100 un 9000.

Un ir tikai dabiski, ka šādos apstākļos cilvēki sāk uzdot jautājumu – cik efektīva ir Latvijas politiskā sistēma? Varbūt kaut kas nav pareizs pašos tās pamatos? 23. janvārī apritēja tieši divi gadi, kopš Saeima apstiprināja Krišjāņa Kariņa vadīto valdību. Šī ir visilgāk veidotā valdība atjaunotās neatkarības laikā. Saeimā pārstāvētajām partijām bija nepieciešami trīsarpus mēneši, lai vienotos par koalīcijas valdību. Bet arī šīs koalīcijas pamati vairs nav droši. Jo partija KPV LV, kas vēlēšanās ieguva visvairāk latviešu vēlētāju balsu, ir izjukusi,

Latvijā trūkst izlēmības

izslēgusi no savām rindām Saeimas frakcijas vadītāju un mainījusi nosaukumu. Deputātu “staigāšana”, partiju un frakciju iziršana pieder pie Latvijas politiskās ikdienas. Un tad nav brīnums, ka dzirdam un lasām – partijām, politiķiem, amatpersonām neesot autoritātes. 1934. gada 15. maijā Kārlis Ulmanis, nespēdams paciest, kā toreiz teica, “partiju ķīviņus”, sarīkoja valsts apvērsumu un padzina Saeimu. Tolaik 4. Saeimā bija iekļuvuši 27 saraksti, sastādīt stabilu valdību bija teju vai neiespējami. Diemžēl tauta tā arī nekad nesagaidīja Ulmaņa solīto jauno Satversmi.

Šodien, lai iekļūtu Saeimā, jāpārvar 5% barjera. Bet arī tas vēl nepasargā no nekompetentu, vienas dienas perspektīvā domājošu cilvēku ienākšanas politikā. Ko darīt? Nebūšu oriģināls, ja izteikšu jau neskaitāmas reizes atkārtotu domu – mainot Latvijas vēlēšanu sistēmu. Piemēram, pārējot uz kārtību, kāda pašreiz darbojas Lietuvā. Ar tautas vēlēto prezidentu. Ar Saeimas deputātiem, kuŗi izjūt lielāku atbildību vēlētoju priekšā. No 141 Lietuvas Seima deputātiem 70 tiek ievēlēti pēc partiju listēm, bet 71 – vienmandāta apgabalos, līdzīgi kā šodien ievēl kongresmeņus un senatorus ASV. Lietuva nav iz-

teikti prezidentāla republika. Taču pats fakts, ka valsts augstāko amatpersonu tiešās vēlēšanas ievēlējusi tauta, nenoliedzami tai piešķir lielāku autoritāti. Es jau zinu, ko teiks šādas idejas oponenti – pastāv risks, ka ārēju spēku manipulācijas dēļ tikšot ievēlēts Latvijai naidīgs prezidents. Atrunāties jau var vienmēr. Bet laiks iet. Kopš neatkarības atjaunošanas pagājuši trīsdesmit gadi, bet mēs joprojām dzirdam, ka tauta “nav nobriedusi”. Respektīvi – cilvēki ir dumji, tikai pateikts citos vārdos. Kāpēc Lietuva var, mēs – ne?

Kā Lietuvai veicies aizvadītajos trīsdesmit gados kopš neatkarības atgūšanas? Ja mēs pieejam formāli, no statistikas viedokļa, tad vismaz saimnieciskā ziņā labāk nekā Latvijai. Saskaņā ar Starptautiskā valūtas fonda novērtējumu, iekšzemes kopprodukts, rēķināts pēc pirktspējas paritātes uz vienu cilvēku, Lietuvā 2020. gadā bija 38 600 tā saucamo starptautisko ASV dolaru, Igaunijā – 37 000, Latvijā – tikai 30 600. Tātad 1,26 reizes mazāk nekā Lietuvai. Kāpēc tā noticis? 1990. – to gadu sākumā mēs taču bijām līdzīgās pozīcijās! Varbūt atbilde slēpjas Lietuvas vēlēšanu sistēmā, kas spējusi radīt gudrākus, atbildīgākus un izlēmīgākus politiķus?

KĀRLIS
STREIPS

Sestdien, 23. janvārī, bija otrā gadadiena, kopš Latvijas Republikas Saeima apstiprināja premjerministru Krišjāņa Kariņa valdību. Kariņš ir 14. valdības vadītājs kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas, un viņējā ir 21. valdība. Pirmajā brīvvalsts periodā līdz Ulmaņa apvērsumam bija deviņi premjeri un 17 valdības.

Saeimai jaunā valdības veidošana nebija vienkārša, jo 2018. gada oktobra 13. parlamenta vēlēšanās ievēlēja deputātus no septiņiem dažādiem sarakstiem, tajā skaitā trim, kuŗi iepriekšējā Saeimas sasaukumā nebija pārstāvēti – partija KPV LV (16 mandāti), Jaunā konservatīvā partija (JKP – 16) un apvienība *Attīstībai/Par* (A/P – 13). Pavisam skaidrs kļuva fakts, ka politiskais jēdziens *Saskaņa Sociāldemokrātiskā partija* (23) kārtējo reizi paliks opozīcijā. Var diskutēt, vai tas ir pareizi vai nepareizi, bet *Saskaņa* un tās dažādās priekštecēs nekad nav bijušas valdošā koalīcijā, taču tā dēvētajām latviskajām partijām pārāk liela draudzēšanās ar minēto spēku varētu būt nāves zvans vēlētāju acīs.

Valsts prezidents jaunās Saeimas ievēlēšanas brīdī bija Raimonds Vējonis, un viņš pirmo valdības veidošanas iespēju piedāvāja pārstāvim no vienas no tām partijām, kuŗas bija ieguvušas

lielāko mandātu skaitu, Jānim Bordānam no JKP. Neveiksmīgi. Nākamais piedāvājums bija Aldim Gobzēmam no KPV LV, kuŗš sākotnēji piedāvāja bezpartejisku tehnokrātu valdību, bet, kad Saeimā šī doma tika noraidīta, sāka sarunas ar visām partijām, izņemot *Saskaņu*. Lielais jautājums bija par to, vai koalīcijā aicināt Zaļo un Zemnieku savienību (ZZS, 11 mandātu). JKP bija kategoriski pret, citi iespējamie partneri ne tik ļoti, bet arī Gobzema kungam nekas nesānāca.

Trešais piedāvājums no Valsts prezidenta puses bija Krišjānim Kariņam, kuŗš 13. Saeimas vēlēšanās nekandidēja, lai gan bija *Jaunās Vienotības* (JV) valdes priekšsēdētājs un partijas kandidāts premjēra amatam. Skeptiķi tūdaļ satraucās – *Jaunajai Vienotībai* jaunajā Saeimā ir tikai astoņi mandāti, un tā grib piedāvāt premjēru?! Taču Kariņa kungs rāmā mierā sarunājās ar JKP, A/P, Nacionālo Apvienību (NA, 13 mandātu) un KPV LV, un pāris nedēļu laikā valdība bija gatava. Rezultātā JV, JKP, NA un KPV LV tika katrai pa trim, bet NA – divi ministra portfeli.

Valdības veidošana izrādījās gandrīz fatāla partijai KPV LV. Jau minētais Aldis Gobzems atiecīgajā sēdē kaismīgi sauca: “Šodien mēs balsosim par

zaudētāju valdību, valdību, ko vadīs partija, kuŗa zaudējusi vēlēšanās, balsosim par premjēru, kuŗam bija bail startēt vēlēšanās!” Daļa no deputātiem, kuŗi noraidīja dalību valdībā no frakcijas paši izstājās, citi tika izraidīti. Sausais atlikums, tā teikt, ir partija, kuŗa pēdējā mēneša laikā divas konkurējošas grupas ir centušās pārliecināt Uzņēmumu reģistru (iestāde, kuŗa ir atbildīga arī par partiju reģistrēšanu), ka tieši tās ir tās pareizās un tās tiesiskās, kamēr otra grupa ir nekam nederīga. Par nopietnu politisku spēku to nu nekādi nevar uzskatīt.

Trīs no ministriem, kuŗi sāka darbu Kariņa valdībā, kopš pirmsākuma ir aizgājuši. Kultūras ministre Dace Melbārde (NA) 2019. gadā ievēlēja Eiropas Parlamentā, un viņas vietā stājās operdziedonis un Rīgas domes deputāts Nauris Puntulis. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce (A/P) iekūlās skandalā saistībā ar samelošanos, un viņam nācās demisionēt. Pūces vietā stājās Artūrs Toms Plešs, cita starpā, pirmais valdības ministrs, kuŗš piedzimis pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas. Un nesen no darba atbrīvota veselības ministre Ilze Viņķele (A/P), par ko mūsu avīzēs jau daudz rakstīts.

Sākot darbu, Ministru prezidents pieteica piecas prioritātes: finanču sistēmas sakārtošana, tiesiskuma stiprināšana, bēdīgi slavenā OIK atcelšana, demografiskās situācijas uzlabošana un reģionālā reforma. Pirmie divi no šiem uzdevumiem Latvijai politikā ir pastāvējuši jau sen. Finanču sistēmas gadījumā ir bijušas sūdzības no ārvalstu institūcijām par pārāk nenopietnu attieksmi pret korupciju. Tiesiskuma jomā sen bijusi problēma ar pārāk gausiem tiesu procesiem. OIK jeb tā dēvētā obligātā iepirkuma komponente enerģētikas tirgū tomēr ir saistīta ar konkrētiem līgumiem, no kuŗiem tik viegli neatteikties.

Demografiskās situācijas uzlabošana arīdžan jau sen ir bijis karsts kartupelis mūsu valstī, kuŗā kopējais iedzīvotāju skaits turpina samazināties. Grūti spriest, ko iesākt, jo ne jau ar varu valsts var piespiest savus iedzīvotājus vairoties. Turklāt jaundzimušo bērnu un līdz ar to iedzīvotāju skaits ir ar tendenci samazināties daudzviet industriālajā un attīstītajā pasaulē.

Atliek reģionālā reforma, un tā ir joma, kuŗā valdība nūdien, lai arī ne bez ievērojamām grūtībām, panāca savu. Pagājušā gada jūnijā Saeima pēdējā lasījumā apstiprināja administrāti-

vi teritoriālo reformu paketi, kuŗas ietvaros pašvaldību skaits mūsu valstī samazināts no 119 uz tikai 42. Procesu pārraudzīja jau minētais reģionālās attīstības ministrs Pūce un par šo likumu bija garākās debātes Saeimas vēsturē, taču galu galā koalīcija noturējās, un šogad jūnijā būs pašvaldību vēlēšanas jaunajā iekārtā. Izņemot Rīgu, kur, kā zināms, tas pats Pūce pērn ar Saeimas atbalstu atlaida iepriekšējo domes sasaukumu un augustā bija jaunas vēlēšanas, kuŗu rezultātā ievēlētā dome amatā paliks līdz pat aiznākamajām pašvaldību vēlēšanām 2025. gadā.

Visilgāk Ministru prezidenta posteni, ja neskaita Ulmaņa diktatūras laiku, ir bijis Valdis Dombrovskis (*Vienotība*). Dombrovska kungs vadīja trīs dažādas valdības, kopumā 1777 dienas. Visilgākais amatā pavadītais posms vienas valdības laikā bija Mārim Kučinskim (ZZS, 1077 dienas). Ivara Godmaņa pirmā valdība ilga 1136 dienas, taču 471 no tām bija divvaldības apstākļos laikā, kad vēl nebija sabrukusi Padomju Savienība. Komentāra rakstīšanas dienā Krišjānim Kariņam bija 732. diena amatā. Jādomā ka viņa vadītajai valdībai izdosies noturēties līdz pat nākamajām Saeimas vēlēšanām 2022. gadā.

Divi gadi pagājuši

TRIMDAS ARCHĪVU MĀJUPCEĻŠ

Lielizmēra dārgumi mūzeja “Latvieši pasaulē” krājumā

Mūzeji visā pasaulē spēj izstādīt tikai niecīgu daļu no savām krājumu bagātībām. Daži priekšmeti tiek izstādīti retāk nekā citi, jo tie prasa īpašus eksponēšanas apstākļus to apjoma vai trausluma dēļ.

Kuŗš gan to būtu domājis, ka kultūras iestāžu slēgšana kā COVID-19 pandēmijas rezultāts ir radījusi mūzejiem jaunas iespējas! Arī mūzejam “Latvieši pasaulē”. Agrāk ik mēnesi Latvijas Nacionālās bibliotēkas vestibilā bija aplūkojams “Mūzeja priekšmeta” stends, kuŗā tika izstādīti dažādi krājuma priekšmeti ar stāstu. Tagad, ņemot vērā apstākļus, “Mēneša priekšmetu” vairs nav iespējams iepazīt klātienē – informācija un attēli par to ir pieejami tikai tīmekļa vietnēs un diasporas preses publikācijās. Tas savukārt nozīmē, ka “lielumam vairs nav nozīmes” un mūzejam ir iespēja izvēlēties tādus “Mēneša priekšmetus”, kuŗi līdz šim neietilpa izstāžu stendā! Tālab kopš 2020. gada decembra mūzejs publicē informāciju par nozīmīgiem priekšmetiem krājumā, kuŗi parasti sava apjoma vai izmēra dēļ nenonāk vitrinās un nav pieejami publikas apskatei. Austrālijas lat-

Ansis Blūms ceļā no Eiropas uz Austrāliju uz kuŗa SS Wooster Victory 1948. gadā // Foto autors nezināms

Pūralāde, ko darinājis Ansis Blūms 1993. gadā Kvinslendā (Queensland) pavalstī, Austrālijā

viešu Blūmu ģimenes relikvija – pūralāde – ir viens no tiem.

Ansis Blūms (1919 – 2005) ar sievu Tatjanu un meitu Daci izbrauca no Rīgas bēgļu gaitās 1944. gadā. Vācijas bēgļu nometnē Ansim un Tatjanai piedzima dēls Pēteris. Pēc vairākiem bēgļu nometnēs pavadītiem gadiem Blūmu ģimene nonāca Brisbenā (Brisbane), Austrālijā, kur Ansis pats savām rokām uzbūvēja ģimenei māju.

Šo latvisko pūralādi Ansis darinājis kā dāvanu savai meitai Dacei Dambergs dzimšanas dienā. Tā stāvēja Daces mājā goda vietā, rotāta ar svečturiem vai ziediem vāzē. Dacei šī pūralāde bija apliecinājums viņas tēva amatniecības prasmēm koka un kapara apstrādē, kā arī ģimenes latvietības uzturēšanai. Dace stāsta: “Pūralādē nav vietas mantām. Tā ir pilna ar tautasdziesmām, kuŗas mana mamma iemācīja. Pašā dibenā guļ “Stādīju ieviņu” – tā ir pirmā tautasdziesma, ko mamma man iemācīja.”

Trimdas archivālijas Latvijas Nacionālās bibliotēkas Alekseja Apīņa Reto grāmatu un rokrakstu lasītavas krājumā

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) A. Apīņa Reto grāmatu un rokrakstu lasītavas krājuma rokrakstu daļā glabājas aptuveni 1300 inventāra vienības – dažādas 20. gadsimta otrās puses latviešu trimdas izcelsmes archivālijas: sarakstes materiāli, personiskie dokumenti, dienasgrāmatas, materiāli par trimdas politisko un sabiedrisko organizāciju un latviešu uzņēmēju darbu. Šie materiāli atrodas 29 personālajos rokrakstu fondos, kā arī kā citos tematiskajos rokrakstu fondos. Pie šāda veida materiāliem pieder, piemēram, rakstnieku Valentīnes Lasmanes, Jāņa Klīdzēja un Jāņa Jaunsudrabiņa sarakste ar tautiešiem trimdā, kā arī Dzintara Soduma sastādītie komentāri un liecības par Džeimsa Džoisa darba “Uliss” tulkošanu un izdošanu.

Trimdas politisko darbību raksturo Brūno Kalniņa biogrāfijas materiāli un dokumenti par LSDSP darbību Zviedrijā 1950. – 1990. gados. Ar latviešu literātu un politiķu darbu trimdā saistītie materiāli atrodami arī LNB Retumu krājumā izveidotajā sociāldemokrātu valstsvīra Fēliksa Cielēna rokrakstu fondā (šifrs RXA397) un literātūrzinātnieka Rolfā Ekmaņa fondā (šifrs RXA357), kur ietilpst arī dokumenti par radiostācijas “Radio Brīvā Eiropa” latviešu redakcijas darbu. Materiāli par kuŗa un

biedrības “Dziesmuvara” darbību trimdā iekļauti rakstnieces Melānijas Vanagas fondā (šifrs RXA295, vienības nr. 72 – 74). 1999. un 2000. gadā LNB saņēma Latviešu bēgļu nometņu dokumentāro materiālu kolekciju par 1945.–1949. gadu (šifrs RXA353).

Trimdas izcelsmes archivālijas LNB saņēmusi kā privātpersonu vai trimdas organizāciju dāvinājumus jau kopš 1991. gada, un vairāki rokrakstu fondi joprojām tiek papildināti, piemēram, arhitekta Gunāra Birkerta fonds, kā arī tiek saņemti jauni dāvinājumi. 2001. gadā LNB saņēma no Daugavas Vanagu fonda izveidotās Latviešu kultūras vērtību krātuves “Straumēni” Lielbritānijā prāvesta Rin-

golda Muŗika 16. – 19. gs. attēlizdevumu un karŗu kolekciju, kas tika iekļauta Retumu krājuma tematiskajos fondos.

No bagātīgā trimdas izcelsmes archivāliju klāsta var atzīmēt apjomīgākos personālos fondus: grāmatizdevēja Miķeļa Goppera fondu (šifrs RXA393, fonds satur 409 inventāra vienības), politiķa Žaņa Unāma fondu (šifrs RXA366, 289 vienības), teologa un vēsturnieka Haralda Biezā fondu (šifrs RXA263, 881 vienība; 2020. gadā tika pabeigta fonda materiālu apstrāde un ievietošana krātuvē), bibliotēku darbinieka Ādolfā Sprūdza fondu (šifrs RXA378, 134 vienības) un rakstnieka Gunara Janovska fondu (šifrs RXA440, 108 vienības), kas ietver apjomīgu saraksti ar

trimdas latviešu kultūras darbiniekiem.

Ārpus fondiem šobrīd atrodas 2019. – 2020. gadā dāvinājumā saņemtie dzejnieces Veltas Snikeres personiskās sarakstes materiāli un dokumenti (kolekcijas veidošana turpinās). 2020. gadā LNB Retumu krājumā sāka veidoties t.s. hibrīdfondi, kuŗos ietilpst gan papīra dokumenti un attēli (zīmējumi, fotogrāfijas u.c.), gan digitāli radītās archivālijas. Sai kategorijai pieder divi jaunākie archivāliju dāvinājumi, kas tika saņemti 2020. gada nogalē: tie ir LU mecenāta Gunta Bērziņa dāvinātie materiāli, kas apkopoti Gunta un Laimas Bērziņu fondā, un filologa Kārļa Draviņa fondā apkopotie materiāli par viņa dzīvi un darbu.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Reto grāmatu un rokrakstu krājuma komplektēšanas mērķis ir izveidot universāla satura iespējami pilnīgu Latvijas un latviešu dokumentārā mantojuma krājumu tā saglabāšanai un izmantošanai pētniecībā. Krājuma mērķauditorija galvenokārt ir zinātnieki, akadēmiskā sabiedrība, studenti, mūzeju un arhīvu speciālisti, novadpētnieki, kā arī ikviena persona, kuŗas intereses saistās ar Latvijas kultūrvēsturiskā mantojuma izziņāšanu.

Krājuma rokrakstu daļā tiek komplektēti ar Latvijas territo-

riju un sevišķi ar latviešu kultūru saistītas kultūrvēsturiski nozīmīgas archivālijas (arī digitāli veidoti teksti un attēli), organizāciju vai personu radītie materiāli, kam ir nacionāla mēroga nozīme.

LNB rokrakstu krājuma saturs ir universāls, vērst uz Latvijas kultūrtelpas izpēti avotu vākšanu un glabāšanu.

Izplatītākie archivāliju veidi LNB Retumu krājumā

1. Dažādu nozaru darbu nepublicēti manuskripti, publicēti darbu manuskripti.
2. Rokraksta grāmatas, to noraksti.
3. Daiļrades materiāli (piezīmes, izraksti, melnraksti).
4. Sarakstes materiāli.
5. Biogrāfiski materiāli (personiski, darbību apliecinājoši), dokumenti.
6. Fotografijas un citi vizuālie materiāli.
7. Audiomateriāli.
8. Apbalvojumi un piemiņas lietas.
9. Digitāli radīti, satura un kultūrvēsturiskās vērtības ziņā krājuma profilam atbilstīgi personālarhīvu un institūciju izcelsmes materiāli.

Sazinieties – **Mārtiņš Mintaus**, LNB Alekseja Apīņa Reto grāmatu un rokrakstu lasītavas vadītājs, Latvijas Nacionālā bibliotēka Mūkusalas iela 3, Rīga, Latvija, LV-1423 retumi@lnb.lv Tālr.: 00 371 67716025

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

SALLIJA
BENFELDE

Sestdien, 23. janvārī, vairāk nekā 110 Krievijas pilsētās un pilsētiņās notika atbalsta akcijas Aleksejam Navalnijam – Putina un viņa partijas opozicionāram. To dalībnieki prasīja atbrīvot Navalniju no apcietinājuma, un novērotāji lēš, ka pasākumos visā Krievijā piedalījušies vairāk nekā 100 tūkstoši cilvēku. Aizturēti vairāk nekā 3500 cilvēku, pret viņiem ierosinātas gan administratīvās, gan krimināllietas.

Īsa notikumu vēsture

Kā zināms, Navalnijam pagājušā gada 20. augustā kļuva slikti lidojuma laikā no Tomskas uz Maskavu, pilots veica ārkārtas nolaišanos Omskas lidostā, un Navalniji ar saindēšanās pazīmēm nesamaņā tika nogādāts Omskas slimnīcā. Omskas ārsti apgalvoja, ka tās ir viņa veselības problēmas, ka nekādu indēšanas pazīmju nav un ka nav vajadzības piesaistīt ārzemju speciālistus. Atļauja komā esošo opozicionāru izvest no Krievijas netika dota. Tomēr rezonance bija tik liela, ka 22. augustā Navalniji no Krievijas tika pārvests uz Vāciju, kur viņa ārstēšanu uzņēmās Berlīnes Universitātes klīnika "Charite". 2. septembrī Vācija paziņoja, ka iegūti neapstrīdami pierādījumi, kas apliecina, ka Navalniji ir saindēts ar nervus paralizējošu kaujas vielu, kas pieder pie zināmās "Novičok" grupas. Šo atzinumu vēlāk apstiprinājušas arī Francijas un Zviedrijas laboratorijas. Rietumvalstis pieprasīja Krievijai paskaidrojumus, taču Kremlis ir noraidījis jebkādu savu saistību ar šo slepkavības mēģinājumu. Krievijas varas iestādes joprojām atsakās ierosināt krimināllietu par Navalnija saindēšanu. No Krievijas puses izskanēja apgalvojumi, ka notikušais bijis Rietumvalstu provokācija un, ja Navalniji arī tika saindēts, tad to izdarījuši Rietumu aģenti. Savukārt Vācijas kancleres un Vācijas ārlietu ministra Heiko Māsa kopīgi izplatītajā paziņojumā tika uzverts, ka "ņemot vērā Navalnija kunga prominēto lomu politiskajā opozīcijā Krievijā, varasiestādes tur tiek steidzami aicinātas izmeklēt šo gadījumu līdz pēdējai detaļai un pilnīgi caurspīdīgi".

Navalnija atgriešanās

Pēc gandrīz piecu mēnešu dzīves Vācijā Navalniji nolēma atgriezties Krievijā, par spīti tam, ka bija zināms, ka pret viņu ierosinātas vairākas krimināllietas un ka viņš, visticamāk, tiks aizturēts. Uz lidostu Vācijā opozicionāru pavadīja Vācijas policija, apsargājot viņu. Navalniji kopā ar sievu un preses sekretāri atgriezās Krievijā svētdienā, 17. janvārī. Pirms viņa atgriešanās Putins nicīgi izteicās: "Kam viņš ir vajadzīgs?! Ja gribētu, tad novestu lietu līdz galam", ar to domājot, ka būtu noindējuši, ja būtu gribējuši to darīt. Vēl pirms tam Putins bija izteicies arī, ka Navalniji sevi saindējis pats.

17. janvārī Vnukovas lidostā Maskavā, kur bija jānolaizās lidmašīnai, kurā atradās Navalniji,

pulcējās diezgan daudz viņa atbalstītāju, ieradās arī labi bruņota policija. Lidostas ēkās ļāva ienākt tikai pasažieriem ar biļetēm, vairāki sagaidītāji tika aizturēti, arī Navalnija māte. Tālākais atgādāja trilleri, kuŗu tiešraidēs translēja neatkarīgais Krievijas kanāls *tvrain.ru* un arī vēl citas ārvalstu kompānijas.

Kad lidmašīna jau atradās Vnukovas gaisa telpā, tai tika dota komanda riņķot virs pilsētas, tad tika paziņots, ka Vnukovas lidosta ir slēgta it kā tehniskas kļūmes dēļ, lidmašīnu ar Navalniju un pārējiem pasažieriem un vēl vismaz vienu lidmašīnu pārvirzīja uz citu lidostu. Tika bloķēti arī visi ceļi, lai Vnukovā nevarētu ne iebraukt, ne izbraukt no tās. Pēc brīža kļuva zināms, ka lidmašīna novirzīta uz Šeremetjevas lidostu. Tomēr daļa žurnālistu paspēja izbraukt no Vnukovas lidostas, pirms pieeja tai tika bloķēta.

Šeremetjevā pēc pasu kontroles Navalniji tika aizturēts, aizvests uz policijas iecirkni, kur steidzīgi tika sarīkota tiesas sēde, un tas

bildīgi par to, lai viņu bērni nepiedalītos demonstrācijās. Tās notika visā Krievijā, arī Sibīrijā, Tālajos Austrumos. Jakutijā sals todien bija minus 50 grādi pēc Celsija, tomēr atbalsta pasākums notika. Tiešraidēs un foto redzams atgādāja kādu sirreālu filmu – cilvēkiem izelpojot, veidojās sala migla, un gan demonstrantus, gan policistus ieskāva tāds kā miglas mākonis. Protams, tādā salā ilgi nostāvēt nebija iespējams nekādā apģērbā ne demonstrantiem, ne policistiem,

binātais Pretkorupcijas fonds, un to sestdien bija noskatījušies ap tuveni 54 miljoni cilvēku ne tikai Krievijā. Ārprātīgā un neaptveramā pils greznība bija nokaitinājusi daudzus. Interesanti, ka par šīs tautai nozagtās naudas ironisku simbolu dažu dienu laikā bija kļuvusi tualetes poda tīrīšanas birste – Putina pili šīs apzeltītās birstes maksā ap 1000 eiro gabalā. Jāpiebilst, ka atbalsta mītiņi notika arī daudzās pasaules valstīs. Piemēram, Latvijā pikētā iepretim Krievijas vēstniecībai pieda-

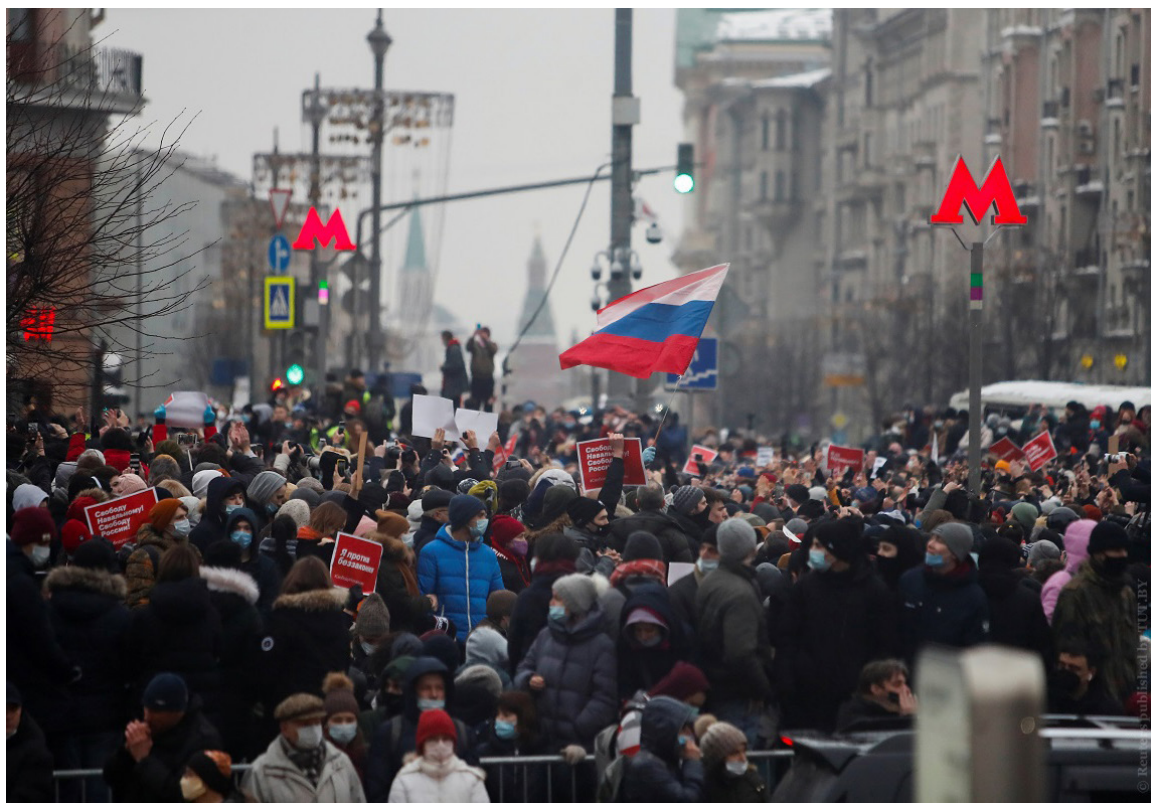
reanimācijā. Tiešraidē varēja vērot arī to, ka vakarā OMON jau centās aizturēt ikvienu, kuŗš atrodas uz ielas, pat ja nav demonstrācijas dalībnieks. Aizturētajiem var uzrādīt jebkādu apsūdzību, advokātus pie aizturētajiem neilgi, lieciniekus neuzklausa, jo pierādījumi nav vajadzīgi – tieši tāpat notiek Baltkrievijā.

Kas notiks tālāk?

To, kas notiks, manuprāt, nevar prognozēt neviens. Krievijā ir tikai viens opozicionārs, un, lai gan daudzi vairs neatbalsta Putinu, ne visi atbalsta Navalniju, tādēļ protestētāju nav tik ļoti daudz, kā varētu gaidīt. Turklāt cilvēki ir iebiedēti, labi saprot, ka likumam Krievijā jau sen vairs nav nekādas nozīmes. Netrūkst arī Putina atbalstītāju, it sevišķi vecākās paaudzes vidū. Un varas pusē ir policija, specvienības, ieroči un cietumi. Jā, Baltkrievijas Lukašenko laiks ir beidzies, Putina laiks arī beidzas, bet šīs beigas, it sevišķi Krievijā, vēl var vilkties gadiem un nav zināms, cik dzīvību tas paņems un ar ko tas beigsies.

Būtiska loma ir arī masu medijiem, jo visi oficiālie mediji (un citu Krievijā gandrīz nav) ziņoja, ka demonstrācijās piedalās tikai daži simti, varbūt daži tūkstoši cilvēku. Diemžēl arī Latvijā nereti tiek lasīti vai skatīti Kremļa mediji, un cilvēki sociālajos tīklos lasītajam uzticas vairāk, nekā, piemēram, sabiedriskajos medijos esošajai informācijai. Gadās arī diezgan mulžīgas situācijas, kad kāds notikumi vērotājs kaut ko nepamana vai nesaprot, ieraksta savus "atklājumus" sociālajos tīklos, un viņa sekoņāji ir sajūsmā par šo "vienīgo patiesību". Tā sestdien, piemēram, kāds Facebook lietotājs Latvijā bija paskatījis fotografijas un videoierakstus no Puškina laukuma Maskavā – cilvēku nebija daudz, žurnālistu zaļajās vestēs un policistu bija vairāk. Protams, sekoja "atmaskojošs ieraksts" Facebook. Ieraksta autors nebija pamanījis, ka pasākums sākas tikai plkst. 14 un ka līdz tam vēl ir gandrīz divas stundas, tāpat kā nebija pamanījis, ka Latvijai un Maskavai nav viena laika zona. Savukārt tie, kuŗiem varbūt Krievijas "kārtība" patiktu labāk, un tie, kuŗi ne pārāk daudz zina, bet ir neapmierināti ar visu, pauž, ka nav ko jaukties citu valstu darīšanās, mums tur nav nekādas daļas, jo pašiem problēmu pietiek. Pat dažs Latvijas politiķis nu jau gandrīz vai citē Putinu, kuŗš Baltijas valstis dēvē par šunējiem, kas rej aiz žoga.

Manuprāt ir vērts atcerēties teicienu: ja neinteresējies par politiku, tad politika agri vai vēl interesēsies par tevi, un tas var beigties slikti.

lēmums bija opozicionāru apcietināt uz 30 dienām, pēc tam tikšot lemts par viņa tālāko likteni.

Atbalsta demonstrācijas un gājieni

Esot apcietinājumā, Navalniji aicināja 23. janvārī pulcēties atbalsta demonstrācijās, viņa atbalstītāji šo ziņu izplatīja tālāk. Neatkarīgie novērotāji lēš, ka atbalsta pasākumos piedalījušies vairāk nekā 100 tūkstoši dalībnieku. Pilsētās, kuŗās šie pasākumi bija gaidāmi, tika koncentrēti ļoti lieli policijas un specvienības OMON spēki. Izskanēja arī ziņa, ka pie Maskavas izvietota bruņu tehnika, lai vajadzības gadījumā iesaistītu arī to. Jau dienu pirms demonstrācijām sākās Navalnija zināmāko atbalstītāju aizturēšana, kas notika jau pirms cilvēku sapulcēšanās atbalsta demonstrācijām. Augstskolām, tehnikumiem un skolām tika izsūtīti brīdinājumi, ka vecāki ir at-

tādēļ pasākums neturpinājās stundām ilgi, kā tas notika daudzviet Krievijā. Sākoties atbalsta demonstrācijām, policisti un OMON vienības kļuva aizvien brutālākas, tika aizturēti aizvien vairāk cilvēku, tie tika sisti, vilkti pa zemi, lai gan demonstrācijas bija miermīlīgas. Pret vakaru vietām sākās arī pretošanās, demonstranti skandēja ne tikai: "Atbrīvojiet Navalniju", bet atskanēja arī kopīgi skandēti saukļi: "Nost Putinu!"

Maskavā tika veikta neliela apmēra demonstrantu vidū, un izrādījās, ka ap tuveni puse dalībnieku ir jaunāki par 31 gadu, bet 44 procenti pirmo reizi piedalās protesta vai atbalsta demonstrācijā. Izrādās, daudzu pacietībai punktu bija pielikusi informācija par Gelendžikā pie Melnās jūras uzcelto Putina pili, kuŗas vērtība jau šobrīd tiek rēķināta ap 100 miljardiem rubļu. Videofilmu par šo pili neilgi pēc Navalnija atgriešanās bija izplatījis viņa di-

lijās ap piecdesmit cilvēku. Kūpenās tika iespraustas tualetes birstes, nokrāsotas ar zeltainu krāsu.

Protestētāji Maskavā apmētāja specvienības kaujiniekus un policistus ar sniega pikām, kas, protams, izskatījās pat mazliet smieklīgi, bet tagad izrādās, ka mētāšanās ar sniegu jeb pikošanās ir uzbrukums kārtības un drošības sargiem, par ko var bargi sodīt.

Jāpiebilst, ka sestdien notikušais tik ļoti atgādāja to, kas kopš augusta notiek Baltkrievijā, ka, skatoties tiešraides, brīžam šķita, ka tā ir Minska vai kāda cita Baltkrievijas pilsēta, kur specvienības un policija darbojas ļoti nežēlīgi. Piemēram, Pēterburgā omonietis neapstājoties iespēra pa vēderu 54 gadus vecai sievietei, kuŗa nokrita, ar galvu smagi atsītoties pret asfalu. Kā ziņo mediji, šīs sievietes stāvoklis naktī uz svētdienu strauji pasliktinājies, un viņa bezsamaņas stāvoklī atrodas

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

ANDRIS KLĀVIŅŠ

Triju karu veterāns, latvietis ASV armijas seržants majors Zigurds Lieljuris droši vien ir dažādu karu pieredzējušākais vīrs. Gribot negribot nāk prātā jautājums no Latvijā populārās dziesmas izrādē "Sveiks" – kuŗš ir labākais no visiem kariem? Jo divmetrīgais vīrs ar Dieva žēlastību ir saglabājis galvu uz pleciem, izejot cauri Otrajam pasaules karam, kā arī Korejas un Vjetnamas kariem katram pa divi laģi. Un nevis kā *aizmugures žurka*, kā apgādniekus vai viņiem līdzīgos nereti dēvē kauju vīrsnieki, bet kopā ar kareivjiem būdams vada vai rotas komandieris, vai arī vīrsnieku tuvākais padomdevējs priekšējās pozīcijās un speciālajos uzdevumos.

Armijā ir arī savi paradoksi, kas tādi šķiet tikai pirmajā brīdī. Liekas, jo vairāk zvaigžņu uz zīmotnēm, jo staltāk tavā priekšā kāds izslejas. Tomēr Rietumvalstu armijās, jo sevišķi amerikāņu, nereti ir vīri, bieži vien jau iesirmi deniņiem, kurus godbijīgi pirmie sveicina pat vīrsnieki, lai gan viņi nēsā seržanta zīmotnes. Tas nav parasts seržants, bet seržants majors, kam ir sevišķi uzdevumi, sevišķa misija armijā. ASV armijas reglaments nosaka, ka vada komandierim jābūt vīrsniekam, tomēr no 20 vado komandieriem Korejas karā diviem bija seržanta majora dienesta pakāpe, un Zigurds bija viens no tiem.

Liktenis bija lēmis, ka vispirms iepazīs ar šī leģendārā karavīra formu un tikai pēc tam ar tās

Pēc atgriešanās no Korejas kara 1953. gads

nēsātāju. Mūsu Kara muzejā ikvienu apmeklētāju piesaista ASV seržanta majora formas tērps ar neskaitāmiem apbalvojumiem. Kopā sanāk – 44.

Zigurds dzimis 1931. gada 19. janvārī Jelgavā, Latvijas Brīvības cīņu dalībnieka Augusta Lieljura ģimenē. Otrā pasaules kara laikā, būdams tikai trīspadsmit gadus vecs, bet liela auguma, Zigurds iekārtojās palīgdarbos kara slimnīcā, kur strādāja viņa māte. Kopā ar slimnīcu Zigurds nokļuva gan Kurzemes cietokšņa frontē, gan vēlāk Vācijā. Pēc dienesta angļu apsardzes vienībās sekoja izceļošana uz ASV, un 1952. gadā viņu iesauca armijā. Pēc apmācībām Zigurds jau ir Korejā, 7. korejiešu divīzijai piekomandētajā speciālās grupas komandieris, kuŗa ie-

ASV Instruktoru akadēmijas Fortdžiksā, Nūdzersijā, komandants. 1982. gads

saistās kaujās Ziemeļvētku kalnā. No sekojošām cīņām trīs ir tā saucamās lielkaujas, un viena no tām ilgst veselu mēnesi. Latviešu karavīrs drosmīgi cīnās plecu pie pleca ar korejiešu un amerikāņu vīriem, saņemot pirmos apbalvojumus.

Pārtraukumos starp otro komandējumu uz kara darbības vietām Korejā un vēlāk Vietnām, Lieljuris ir gan instruktors un padomdevējs bataljona stābā Vācijā, gan dažādās ASV pavalstīs.

Kaut arī Z. Lieljuris ir brīnišķīgs un atsaucīgs sarunu biedrs, par cīņām Vietnāmā viņš runā nelabprāt. Pat rūdītām un asiņainas elles izgājušām kaujiniekām atmiņas par nežēlīgo partizānu karu uzplēš apdzijušas vātis.

Zvaigžņotajam karavīram Zigurdam Lieljurim - 90

Asinssūcējas dēles, kas atelpas brīžos bija jāurbina ar nazi no miesas, uzmacīgie moskītu bari Mekongas slapjajos džungļos, šķiet tikai sūkumi, ja salīdzina ar domām par kritušajiem biedriem. Pieredzētas gandrīz simt kaujas Mekongas ielejā – vairāk nekā ikviens cilvēks, šķiet, varētu izciest. Kā atzīst karavīrs, tādās apstākļos, kādi valda šajā Vietnamas reģionā, pat ar moderno kara tehnoloģiju bruņotai armijai partizānu karā nav cerību gūt pilnīgu uzvaru. Tomēr arī šķietami bezcerīgās kauju epizodēs latvietis nav zaudējis savas profesionālā karavīra iemaņas un drosmi. Kādā kaujā, kad kritusi trešdaļa rotas un tās komandieris, Lieljuris pārņēmis rotas vadību, sekmīgi to pārdislocējis, un kauju uzvarējis, glābjot karavīru dzīvības. Tieši par to Zigurds Lieljuris saņēma vienu no augstākajiem ASV militārajiem apbalvojumiem – "Bronzas zvaigzni ar ozollapām" – par varonību kaujā. Pavēli parakstījis ASV stāba priekšnieks Vietnāmā ģenerālmajors V. T. Kervins. Pēc nelielas rehabilitācijas Japānā, Z. Lieljuris 1969. gadā tika otrreiz sūtīts uz Vjetnamu pie 17. paralēles ar slaveno 101. izpletlēcēju divīziju. Šajās kaujās izcilais latviešu karavīrs vēl divreiz par drosmi un varonību tika apbalvots ar "Bronzas zvaigzni ar ozollapām".

Zigurds par saviem apbalvojumiem nestāsta, šis ziņas nācās iegūt no citiem avotiem. Toties viņš labprāt atceras ASV medicīnu un glābēju vienību kaujiniekus,

kuŗi, parādot izcilu varonību un pašsāziedzību, glāba džungļos ielenktos vai ievainotos biedrus, izmantojot hēlikopterus. Labus vārdus viņš saka par vietnamešu karavīriem, kuŗi ir nepārspējami maskēšanās meistari, izcili izlūki, un džungļos viņiem nav līdzvērtīgu karotāju. Mežonīgajā vidē dzimuši un auguši, iemācījušies to izmantot kara apstākļos. Viņi ir tuvāk dabai un zvēriem nekā ienācēji, tāpēc tajos apstākļos nepārspējami.

Uz jautājumu – vai amerikāņu kara Vietnāmā zaudēja, Z. Lieljurim ir sava atbilde. "Karu Vietnāmā nevar salīdzināt ar klasiskā kara apstākļiem un noteikumiem. Galvenokārt mēs bijām kara materiālu piegādātāji un padomdevēji. Nevarējām uzbrukt ciemiem, kuŗos bija ļoti grezni un iespaidīgi vietnamešu Budas tempļi. To izmantoja pretinieks. Pat nāpalms, ar ko izraisīja džungļos ugunsgrēkus, bija bezspēcīgs Mekongas ielejā, kur ūdens karavīriem bija līdz jostas vietai un mūžamežu koki bija tikpat vareni kā ticības celtnes. Bet jākaŗo bija, atzīst Lieljuris, – tajā karā zaudēja politiķi, bet ne karavīri".

Zigurds Lieljuris dažādos kaŗos ir pierādījis latviešu karavīra drosmi, neizmērojamo izturību un militāro prasmi cīņā pret komūnistu rēģu, kas alka izplatīties uz mūsu planētas, un pret kuŗu latviešu karavīri ir lējuši asinis dažādos laikos un kaŗalaukos.

Lielajā jubilejā, vēlot izturību un veselību, izcilo karavīru sveic arī Latviešu vīrsnieku apvienība!

JURIS ULMANIS, zemessargs

Viena Senās Romas leģiona karavīru paēdināšanai ik dienu bija nepieciešamas 120 aitas vai 60 cūkas, tādēļ romieši kaŗagājienos medīja un ēda visu, ko varēja nomedit. Eiropas bruņnieki krusta kaŗos nereti kaujā devās tik izbadējušies, ka pārtrauca cīnīties, tiklīdz bija tikuši līdz pretinieku pārtikas noliktavai. Tas krustnešiem maksāja zaudējumu vismaz divās nozīmīgās batālijās. Arī Napoleona armija regulāri saskārās ar badu, tādēļ bez žēlastības "izēda" visu, ko atrada iekaŗotajās zemēs.

Pagātnes bēdīgā pieredze nostiprinājusi politiķu un ģenerāļu aprindās pārliecību, ka kaŗavīriem augsta cīņasspara uzturēšanai ir jābūt paēdušiem. Turklāt maltītei jābūt gatavai ēšanai un ērti notiesājamai kaujas apstākļos, nevis uz uguns vāritās putras bļodiņai. Tādēļ vismaz NATO valstu armijās kopš pagājušā gadsimta beigām kaŗavīriem tiek izsniegta sausās pārtikas deva.

Latvijas armijā šādas kompaktas pārtikas pakas parādījās vien 2006. gadā NATO samita laikā, un toreiz tika iepirkta no lietuviešiem. Pirms tam mūsu kaŗavīri tika ēdināti armijas vir-

tuvēs, liekot plastmasas maisiņos maizi, speķi un citus produktus. Tikai kopš 2008. gada sausās uzturdevas tiek sistematiski iepirktas un izsniegtas mācībās esošajiem karavīriem un zemessargiem

Nacionālā virtuve kaujas laukā

Lai arī paku komplektēšanas princips NATO valstu armijās ir līdzīgs, ēdienu izvēle ievērojami atšķiras. Tajā iekļauti gan katras tautas nacionālie ēdieni, gan arī eksotiski produkti. Latvijas karavīru ēdienkarte izceļas ar daudzveidību, un lielākoties produk-

cija ir vietējās izcelsmes. Lai kaŗavīriem nebūtu jāēd vienveidīga maltīte, pieejami vismaz deviņu veidu pamatēdieni ar gaļu. Piemēram, vistas gaļa ar risiem, gaļa ar makaroniem, gaļas sautējums ar grūbām, pupiņās ar gaļu, gaļa ar dārzeņiem, sautēta liellopa gaļa mērcē, liellopa aknas krējuma mērcē, zirņu biezenis ar kūpinātu cūkgaļas krūtiņu vai cūkgaļu ar griķiem.

Pamatēdiena svars ir 240 grami, un pārtikas pakā ir arī 100 grami rudzu maizes, ātri pagatavojama biezputra ar augļiem, ogām vai citām piedevām, 40 grami šokolādes vai konfekšu,

paciņa džema, medus, riekstu, rozīņu vai citu žāvētu augļu.

Ēdiena iesaiņojums stipri atgādina lidmašīnu ekonomiskās klases piedāvājumu, vienīgi gaļas pamatēdiens ir viegli attaisāmā skārda konservu kārbā, nevis ar pārtikas plēvi pārvilktā folijā traukā.

Dzērienu piedāvājumā ir ātri pagatavojams sausais kafijas maisījums un tējas maisiņš, kā arī cukura graudiņi. Ūdeni gan jāzagādā atsevišķi. Parasti kaŗavīri to nēsā līdz metalla blašķē. Pakā ir arī ūdensdrošā maisiņā ielikta sērķocu kastīte, mitrās salvetes, plastmasas karote un sausais spirts ēdiena uzsildīšanai.

Vienas sausās uzturdevas paciņas svars ir no 500 līdz 750 gramiem, un tā ir tik kompakta, lai ietilptu kaŗavīru bruņu uzkabes sistēmas universālajā somā. Visas pakas enerģētiskā vērtība ir aptuveni 1200 – 2200 kaloriju, un tas nozīmē, ka ar divu, trīs paku saturu var uzņemt visu dienu nepieciešamo enerģiju devu. Tātad ar to pietiek, lai ne vien remdētu izsalkumu kaujas laukā, bet arī justos paēdis. Turklāt garšīgi paēdis.

Sausā uzturdeva iepakota hermetiski noslēgtā, ūdeni necaur-

laidīgā maskējošās krāsas polimēra maisā, kas ir klusi atverams un aizverams, kā arī nav kaitīgs cilvēka veselībai. Pēc izlietošanas kaŗavīrs pārtikas produktu iepakojumus savāc lielajā iepakojumā, aizver to un liek atpakaļ somā, lai vēlāk izmestu atkritumu konteinerā. Tādējādi armija rūpējas, lai netiktu piesārņota vide.

Kazarmās ēd kā mājās

Jāuzsver, ka kaŗavīri nepārtiek tikai no sausās pārtikas. Tā pamatā domāta lauka apstākļiem, kad kaŗavīri atrodas mācībās vai kaujas misijā, un to ieteicams lietot ne vairāk kā trīs dienas pēc kārtas. Kazarmās kareivji parasti tiek baroti ar siltu, tikko pagatavotu ēdienu, kādu mājās vai sabiedriskās ēdināšanas vietās ēd pārējā sabiedrība.

Viens no tautā iecienītās Rīgas Kinostudijas filmas "Vēlā kalpi" galvenajiem personāžiem, Eduarda Pāvula atveidotais Ērmanis ne vienam vien skatītājam palicis atmiņā ar teicienu: "Ar tukšu vēderu nav kaŗošana". Tagadējiem Latvijas armijas kaŗavīriem un zemessargiem par izsalkumu kaujas laukā noteikti nav jāuztraucas.

Kāda ir maltīte kaujas laukā?

FRAGMENTS NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

SILVIJA GRIGULIS DŽONSA

Un ko nu?!

(Turpinājums no Nr. 3)

Lai to visu papildinātu, letes galā atradās liels bundulis ar krānu. No tā lēja šķidrums, kas izskatījās un garšoja pēc ūdens, kurā, kā man likās, mana vecmāmiņa varētu būt mazgājusi traukus. Patiesībā tā bija vāja tēja, kam pieliet piens. Jau agrāk biju tādu dzērusi, bet man tā negaršoja. Šādu traukudeni norīt man bija pavisam grūti, tāpēc izvēlējos dzert vāju melnu kafiju, ko varēja ieliet no otra bunduļa. Vienīgi olu krēms pusdienās bija kaut kas līdz šim neredzēti gardš. Tas izskatījās tā, it kā būtu gatavots no olām, bet īstība pēc olām negaršoja. Man tas ļoti garšoja, kaut arī nezināju, kas tas ir. Bija arī tumsas un ļoti plānas gaļas šķēles, kas izskatījās pēc kurpju ādas. Citi teica, ka tas esot liellopu gaļas cepetis.

Patiesībā Anglija bija neparasta vieta un daudz kas mani tur pārsteidza. Lielākā daļa ēdienu ļoti atšķīrās no mūsu ierastajiem. Piemēram, desas bija piepildītas ar kaut kādu pastu un tajās nebija ne mazāko gaļas pazīmju. Gatavojot ēdienu, angļi vārija kāpostu zaļās lapas, kurpretī mūsu kāpostu galviņas bija lielas un baltas. Viņi nepazīna arī skabētus kapostus vai svaigi sarīvētus, Anglijā ēda arī mazus, nemizotus kartupeļus.

Es atcerējos mūsu vecmāmiņas gatavotās augļu sulas no āboliem, dzērvenēm, ķiršiem un sarkanajam jānogām. Šeit bija tikai apelsīnu un tomātu sulas, kuras iepriekš nebijām dzēruši. Nebija ne skābpiena, ne skābā krējuma un pat nekāda veida rūgušpiena. Svaigu pienu lēja gan tējā, gan kafijā, un dažreiz kafijai pielēja arī karstu pienu. Tā kā nebija saldā krējuma, mēs dažkārt lējam klāt iebiezinātu pienu un ar laiku pieradām pie šīs neparastās garšas.

Reiz mēs uzaicinājām pie sevis kādu angļu pāri. Mana mamma tajā laikā strādāja keramikas rūpnīcā "Burslem Pottery" un viņas priekšnieks gribēja redzēt, kā Anglijā dzīvo kara bēgļi. Mūsu ģimenē labākā kafijas pagatavotāja skaitījās vecmāmiņa, un arī šoreiz godpilnais uzdevums cienāt viesus tika uzticēts viņai. Vecmāmiņa bija izstaigājusi veikalus un nopirkusi arī berramo cukuru, ar ko aizstāt cukurgraudiņus, ko parasti ielika mutē pirms malka stiprās melnās kafijas. Vecmāmiņas guļamistabā bija arī maza, apaļa elektriskā plītiņa.

Tā kā viesu uzņemšanai atsevišķas telpas nebija un mūsu rocība bija visai ierobežota, tad kafija un cepumi bija vienīgais, ko mēs varējām ciemiņiem piedāvāt. Pieaugušie sēdēja uz gultas malā saliktiem divāna spilveniem, bet mēs, bērni, stāvējām kājās vai tupējām uz grīdas. Sarunas raisījās labi, lai arī lauzītā angļu valodā.

No savas guļamistabas vecmāmiņa atnesa paplāti ar porcelāna

tasītēm, apakštasītēm un lielu kafijas kannu vidū. Mums, bērniem, pasniedza apelsīnu sulu glāzēs. Abi mūsu viesi paņēma pa karotītei cukura, bet atteicās no iebiezinātā piena, kas bija ieliets mazajā krējuma krūzītē. Viesiem piedāvājām šokolādes cepumus un pa visiem kopā sarīkojām visai jauku "ballīti". Mēs ievērojām, ka angļu pāris mūsu kafiju bija pagaršojis gan, bet īpaši ar to neaizrāvās. Jautāti, kā viņiem patik šis īpašais dzēriens latviešu stilā, viņi abi apgalvoja, ka tas ir ļoti garšīgs un pieklājīgi atsāka to dzert.

Pēc ciemiņu aiziešanas, vecmāmiņa, kura bija devusi priekšroku cukura gabaliņiem, atklāja, ka ciemiņiem cukura vietā bija iebērusi sāli. Iepērkoties veikalā, viņa nebija varējusi pareizi izlasīt nosaukumu uz paciņas. Tagad sapratām, kāpēc projām ejot angļu pāris bija pasmaidījis un teicis, ka izbaudījis sāļās kafijas garšu.

Anglija noteikti bija ļoti neparasta zeme, un tas, ka šeit visi smaidīja... ko tas īsti nozīmēja?

SKOLOŠANĀS

Kad ieradāmies Anglijā, man bija 13 gadu un ļoti sliktas angļu valodas zināšanas, tāpēc man nācās apmeklēt skolu, kas bija ierīkota turpat EVW (Eiropas brīvprātīgo darbinieku Lielbritānijā) kopmītnēs.

Angļu valodu mums mācīja tuvākās Skolotāju apmācības koledžas studenti. Tā bija daļa no viņu mācību prakses.

Kādu dienu pirms stundas sākuma mēs nolēmām paslēpties lielajā skapī, kas vienlaikus kalpoja par noliktavu un tur nogaidīt, lai pavērotu, ko mūsu skolotājs teiks par šādu nedarbu. Ieradās jauns, glīts vīrietis un apsēdās pie skolotāja galda. Viņš nepamanīja, ka noliktavas durvis blakus tāfelei nebija aizvērtas pavisam ciet. Viņš to nemaz nevarēja pamanīt, jo sēdēja ar muguru pret mums.

Skolotājs vairakas reizes ieskatījās pulkstenī, izņēma nodarbinības pierakstus, pēc brīža piegāja pie loga, tad aizgāja līdz klases durvīm un ieskatījās gaitenī. Viņš izturējās tik normāli, ka mums kļuva garlaicīgi, un mēs iznācām no slēptuves, vienlaikus kliežot: "Pārsteigums!"

Viņš noteikti arī bija pārsteigts, taču centās to neizrādīt. Viņš turpināja uzvesties tā, it kā nekāds nebūtu noticis un vadīja stundu, lai mūs ieinteresētu. Viņš stāstīja, ka Londonā ir liels pulkstenis, kas ir tik nozīmīgs, ka tam pat piešķirts nosaukums – *Big Ben*. Viņš turpināja mums mācīt, kā angļu valodā pareizi pateikt, kādu laiku pulkstenis rāda.

Pats pārsteidzošākais ir tas, ka šī ir vienīgā mācību stunda, ko tik skaidri atceros. Stāstījums par laika noteikšanu katrā ziņā bija vērtīgs, taču vēlāk dzīvē man noderēja arī tas, ka stundas laikā skolotājs ne reizes nepieminēja mūsu pārkāpumu.

Dienu pēc dienas viena ģimene pēc otras pameta kopmītnes un atrada sev mājokļus tuvāk darbvietām. Tad mēs sirsnīgi atvadījāmies un sacījām daudzus laba vēlējumu vārdus aizbraucējiem. Bija ģimenes, kas emigrēja uz Kanādu vai ASV. Mūsu tētim bija jāpilda noslēgtais līgums ar fermas saimnieku, tāpēc Alsagerā (*Alsager*) mēs palikām ilgāk nekā gadu. Šajā laikā kopā ar brāļiem es apmeklēju Svētās Marijas (*St. Mary's*) skolu Krīvē (*Crewe*), kas atradās apmēram septiņu jūdžu attālumā no mūsu mājām. Uz skolu braucām vietējā divstāvu autobusā. Viktors, būdams jaunākais, mācījās bērnudārza grupā, Andrejs – jaunākajā pamatskolas klasē, bet es – vidusskolas 4. klasē. Manas sko-

liegts. Mūsu klases telpa atradās barakā otrpus ceļam blakus Sv. Marijas baznīcai, kas slējās iepretim galvenajai, no sarkaniem ķieģeļiem celtajai skolas ēkai.

Mūsu skolas direktors bija ļoti laipns. Tā kā skolā mēs bijām vienīgie ārzemnieki, viņš par mums rūpējās ļoti īpaši. Atceros, ka reiz biju iegājusi viņa kabinetā ar ābolu pīrāgu, kuru tajā dienā pati biju izcepusi. Es viņam piedāvāju gabaliņu un viņš, laipni smaidīdams, to paņēma.

Vasaras semestra beigās direktors iesauca mani savā kabinetā un jautāja, vai esmu izlēmusi, ko darīšu pēc vasaras brīvdienām? Es biju pārsteigta, jo cerēju atgriezties skolā. Biju tur mācījusies tikai vienu gadu un septembra beigās man būs jau

gadiem. Acīmredzot, piecpadsmit gados visi skaitījās jau pietiekami pieauguši un izglītoti, lai sāktu darba gaitas. Es tam nevarēju piekrist un mani vecāki arī ne.

Patiesībā vienpadsmit gados man pat nebija elementāro angļu valodas zināšanu. Kā es būtu varējusi nokārtot pārbaudes darbu, jo tajā laikā mēs vēl nemaz nebijām Anglijā?

Alsagerā, kad mana māte strādāja porcelānu fabrikā, kur ražoja traukus, viņas atalgojums nebija visai liels. Viņa bija pilnīgi apjukusi, taču darīt neko nevarēja, bija skaidrs, ka par tālāku izglītību būs jāgādā pašiem un par to būs jāmaksā.

Mani nosūtīja uz Sv. Dominika vidusskolu Stoukontrentas (*Stoke-on-Trent*) pilsētā, kur skaitījās privāta skolniece. Es saņēmu iestājekšāmenu jautājumus un šķiet, ka vismaz matemātikas eksāmenu izturēju pietiekoši labi. Man ļoti palīdzēja latviešu skolas programma Vācijā, jo tajā jau bija ietvertas matemātikas frakcijas un decimāldaļas.

Sv. Dominika skolā mācījās tikai meitenes. Man tas likās neparasti. Vēl viena lieta, kas mani pārsteidza, bija tā, ka gandrīz visas meitenes vienbalsīgi apgalvoja, ka viņām nepatīk matemātika. Ar pārējiem priekšmetiem viņas varēja tikt galā un dažām tie pat patika, bet tikai ne matemātika.

Jebkurā gadījumā man šī skola patika, vienīgi no rīta bija jāceļas agri un jābrauc uz Stouke (*Stoke*) ar vilcienu. Sv. Dominika skolu apmeklēja arī viena man pazīstama meitene no mūsu kopmītnes Alsagerā (*Alsager*). Viņa bija lietuviete un uz skolu mēs arvien braucām kopā.

1950. gadā tētis dabūja darbu Korbijā (*Corby*) un mēs pārcēlamies turp. Tagad mūsu dzīvesvieta bija pašvaldības nams Nr. 133 Okupeišnroudā (*Occupation Road*).

Nākamajā gadā man bija jākārtō gada noslēguma eksāmeni, tāpēc nevarēju pārcelties uz Korbiju kopā ar visiem. Oksfordas un Kembridžas apgabala skolu programma atšķīrās no tās, ko noteikusi Ziemeļu universitāšu teritorija. Man vajadzēja kārtot eksāmenus vecajā skolā. Kad ģimene aizbrauca uz jauno dzīvesvietu, es paliku Sv. Dominika vidusskolas internātā.

Lielākā daļa audzēkņu nedēļas nogalēs devās mājās, bet man tas nebija izdevīgi. Es paliku skolā kopā ar dažiem ārzemju studentiem no Francijas. Mājas darbu veikšanai kopmītnē mums bija obligāti noteikts klusais laiks. Vēlāk es pārcēlos uz valsts vidusskolu Ketteringā (*Kettering*), kas atradās netālu no Korbijas. Tur nevajadzēja maksāt mācību maksu, un es biju parastā skolniece, kas gatavojas vidusskolas pēdējās klases eksāmeniem.

(Turpinājums sekos)

Man ir 15 gadi - ideālais vecums. 1951. gads

las pilns nosaukums bija Sv. Marijas modernā vidusskola (*St. Mary's Secondary Modern School*).

Angļu valodu toreiz pratu tikai mazliet, tāpēc centos ķert katru vārdu, ko sacīja skolotājs, pēc tautības irš. Es tos pierakstīju uz savas tāfeles, lai vienlaikus trenētu pareizrakstību. Mums nekad neuzdeva mājasdarbus, jo lielākā daļa mācību stundu bija ar praktisku ievirzi. Es, piemēram, uzzināju, kā darbojas tualetes tvertne un pētīju autobusu attiešanas un pienākšanas laiku grafikus. Es atceros, ka mums bija jāzīmē dažādas kartes. Reizi nedēļā mums bija sūšanas un kulinārijas stundas. Matemātiku mācījāmies katru dienu. Darbojāmies ar naudu – mārciņām, šilīņiem, peniņiem un fāringiem. Grāmatas mājās nest bija aiz-

piecpadsmit. Direktors sacīja, ka man jāpārtrauc mācības un jāiet strādāt vai nu veikalā, vai rūpnīcā, vai arī slimnīcā par sanitāri. Kas no šī piedāvājuma man derētu vislabāk? Viņš lēsa, ka vislabākais varētu būt darbs veikalā, jo man padēvās matemātika un atzīme šajā priekšmetā man bija krietni augstāka par vidējo.

Mani vecāki bija nesaprasnā. "Secondary Modern" izklausījās progresīva mācību iestāde, turklāt darbojās kā katoļu skola. Kā bērns varēja pamest skolu 14 gadu vecumā?

"Kā būtu ar gatavošanos kolekdzai?" direktoram jautāja mamma.

Viņš paskaidroja, ka izvēloties turpināt izglītību, vienpadsmit gadu vecumā ir bijis jānokārto eksāmens, pretējā gadījumā jā-

CITUR IZLASĪTS

"Exel domāšana" neļauj ierēdņu domai pacelties spārnos?

Pirms valsts budžeta pieņemšanas Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) prezidents **Aigars Rostovskis**, uzņēmējs, biznesa augstskolas "Turība" īpašnieks, centās panākt, lai netiktu atvērta kā viņš saka *otrā fronte* – izmaiņas nodokļos. Politiskā loģika, valsts pārvaldes domāšanas veids šoreiz guva virsroku. Žurnālā *Klubs Rostovskis* dalās pārdomās par procesiem Latvijā, par mūsu ierēdniecības un politikas kvalitāti, par mums pašiem, par to, kāpēc galvenokārt esam labi pārvaldnieki, bet ne vizionāri un veiksmīgi saimniekotāji.

"Pirms diviem gadiem, kad Latvijai apritēja Simtgade, Baltijas valstu prezidenti ciemojās Amerikā un viesojās pie prezidenta. Iepretī Baltajam namam, otrā ielas pusē, atrodas ietekmīgākā Amerikas biznesa organizācija – American Chamber of Commerce. Tur uzstājās Baltijas valstu prezidenti katrs ar savu runu. Neiegrimšu detaļās, bet Vējoņa kunga vēstījumā nesadzirdēju skaidru vēstījumu par Lat-

viju. Pēc tam citā pasākumā mēs runājām, un es teicu: "Mums ir vajadzīga skaidra vīzija Latvijai. Lai mēs to iedotu saviem cilvēkiem un pasaulei." Viņa atbilde bija: "Ierēdņi nevar uzrakstīt."

Tad es sapratu, ka kaut kas nav kārtībā. Tāpēc mēs LTRK izstrādājām vīziju un stratēģiju. Vīzijas loģika balstās šādā algoritmā. Šobrīd pasaulē ir skaidri saprotams, ka attīstītās valstis cīnās par gudriem, talantīgiem cilvēkiem. Ņemsim par piemēru

Silīcija ieleju, no kuŗas nāk daudzi veiksmīgi uzņēmumi. Ielejas būtība ir veidot apstākļus, kur pulcēties talantīgiem cilvēkiem, un mijiedarbības rezultātā kaut kas arī rodas. Manuprāt, Latvijai ir jāiet tāds pats ceļš. Man ir pārlicība, ka tādā veidā mēs uzplauktu desmit, piecpadsmit gadu laikā. Pie mums valdība šādās kategorijās domāt nespēj, tur lidojums ir daudz zemāks. Pie mums tāda ir ieleja viduvējībām. (..)

Man ir labs paziņa, bijušais Daugavpils Universitātes rektors Arvids Barševskis, izcils zinātnieks. Viņš ir biologs un nodarbojas arī ar vaboļu pētniecību. Esmu ciemojies pie viņa, man reiz bija saruna ar laboratorijas vadītāju, kuŗa teica, ka pasaulē zinātnieki diskutē par to, kuŗa suga ir augstāk attīstīta – pamatsuga vai tā, kuŗa uzsēžas citam uz astes. Parazīts!

Runājot līdzībā ar šo piemēru, gribu teikt, ka pamatsuga ir tie, kas rada – produktu, pakalpojumu. Ierēdniecību un lielu daļu politiķu patiesībā nemaz neinteresē, vai Latvijā kāds kaut ko rada. Viņi grib sēdēt un parazitēt uz naudas pārdales rēķina. Piemēram, šobrīd lielākais tusiņš ir ap Eiropas piešķirto RRF, t. i. atveseļošanas un noturības naudu, jo no turienes ienāks pusotra, divi miljardi. Lielākais jautājums ir – kā mēs pārdalīsim naudu?

Kas ir pusotra miljarda? No vienas puses, liela nauda, no otras, – ja mēs Latvijā uztaisītu izcilu vidi uzņēmējdarbībai, varētu piesaistīt privātas investīcijas desmit un simt miljardu apmērā bez problēmām. Bet viņus, tos parazitveidīgi domājošos, intere-

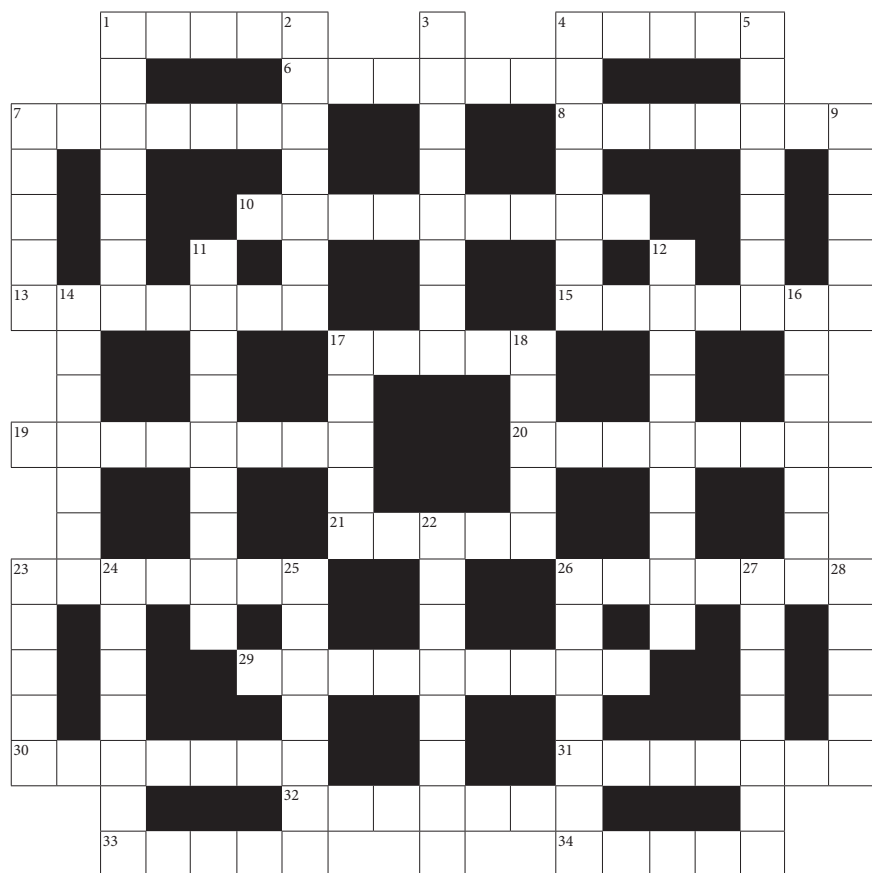
sē pārdalīt! Ar naudu, kas nāktu no privātajām investīcijām, būtu citi spēles noteikumi, ierēdņi tur neko nevarētu pārdalīt. Šis ir stāsts par domāšanu īstermiņā vai ilgtermiņā. Tas parāda – vai esi politiķis vai valstsvīrs. Ja esi valstsvīrs, tev neko nevajag pārdalīt. Tad tevi interesē, lai tava zeme uzplaukt. (..)

Premjēram Kariņam ar ekonomikas izpratnes līmeni viss ir kārtībā, viņam ir Rietumu izglītība, viņš zina, kas ir tirgus ekonomika un citas ekonomikas, kas ir Ādams Smits un kur rodas nauda. Es viņu neapskaužu, jo valdība sastāv no piecām partijām. Es redzu, ka Kariņš veic vienu funkciju – viņš valdību satur kopā. Lielā mērā politika ir Finanču ministrijas rokās, tie ir īstie naudas pārdalītāji. Kļūda, manuprāt, ir tajā, ka Kariņš nepietiekami izmanto iespēju partnerībā ņemt nevalststīsko sektoru. (..)

Finanču ministrijai Latvijas ekonomikā ir pārāk liela vara. Ja skatāmes no tautsaimniecības viedokļa, Ekonomikas ministrija ir vāja, ja vēl ministrs ir vājš, tad šī savienība ir īpaši vāja. Un ja tā, tad Finanču ministrija dominē ar eksela domāšanu bez radišanas lēmumiem."

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

bas procedūras cikls. 9. Bīstamas vietas purvā. 11. Somu komponists (1865-1957). 12. I. Ziedoņa aprakstu grāmata. 14. Krimas pussalas agrākais nosaukums. 16. Sausi augļi, neveroņi. 17. Divmastu burukuģis ar taisnām burām abos mastos. 18. Ģermāņu cilšu grupa. 21. Daugavpils agrākais nosaukums. 23. A. Bela romāns. 24. Piena cukurs. 25. Graudzāļu dzimtas augs. 26. Krāšņu kurtuves. 27. Vēsturiska Rīgas pilsētas daļa. 28. Latviešu rakstniece. (1905-1981).

Krustvārdu mīklas (Nr.3) atrisinājums

Līmeniski. 2. "Loengrīns". 7. Dalbe. 8. Imula. 9. Grodi. 11. Gids. 12. Istabas. 13. Tisa. 17. Lemma. 19. Apašs. 21. Asote. 23. Laima. 24. Ētika. 25. Itaka. 26. Adele. 28. Skiti. 29. Andi. 31. Kupejas. 34. Vira. 38. Užava. 39. Ōdeta. 40. Nandu. 41. Saimnieks.

Stateniski. 1. Talsi. 2. Leks. 3. Engrs. 4. Īrija. 5. Sika. 6. Alods. 10. Osaka. 11. Galtonija. 14. Apelācija. 15. Kasijas. 16. Kariess. 18. Malta. 19. Aparā. 20. Svēte. 22. Okapi. 27. Ēfeja. 30. Nauda. 32. Usuri. 33. Agave. 35. Rauda. 36. Efas. 37. Vins.

Līmeniski. 1. Naudas vienība Lielbritānijā. 4. Dzeltēna krās-viela. 6. Cilvēku grupa ar īpašu organizāciju. 7. Pilsēta Indijas austrumos. 8. Pilsēta ASV dienvidos. 10. Vēsturisks novads Itālijas dienvidos. 13. Attīstības pakāpe. 15. Vienvietīgas sacikšu motorlaivas. 17. Ūdens navigācijas zīmes. 19. Daudzkārtēja, ātra divu blakus skaņu mija. 20. Viens no Dānijas jūras šaurumiem. 22. Pierādījums, kas izslēdz apsūdzētā vainu. 23. Smagums lidaparāta celtpējas rēgu-

lēšanai. 26. Gaļas ēdiens. 29. Īpašas konstrukcijas sprādzes. 30. Gaŗš plāksnes gabals. 31. Valsts Āzijas dienvidaustrumos. 32. Austrumnieku smēķēšanas ierīce. 33. Vingrinājums aktiermākslas tehnikas attīstīšanai. 34. Seni priekšteči.

Stateniski. 1. Pilsēta Ukrainā, Vorsklas krastos. 2. Šachta pazemes komunikāciju vizuālai kontrolei. 3. Mācību iestāde. 4. Apstrādāti dārgakmeņi ar reljefu attēlu. 5. Pavedienveidīgs metāla izstrādājums. 7. Ārstniec-

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:
AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

IN MEMORIAM

Atvadu vārdi ANNAI GRAMBERGAI

27.02.1939. – 17.01.2021.

“Tā aiziet mūsu mīlie,
Aiziet no ikdienas rūpēm
Mierā un klusumā prom,
Paliel vien dvēseles gaismā...”
(Ā. Elksne)

Brīdī, kad visa Latvija aizpute-
noja un pārtapa baltā pasakā –
gleznā, kas piestāvētu karalienei,
cēlai, elegantai un bezgala sie-
višķīgai, Vitolu fonda ziedotāja
Anna Gramberga negaidot de-
vās Mūžībā, piepildījusi sapni
atgriezties mājās, dzīvi izdzīvo-
jot līdz pilnībai un mīlot līdz pē-
dējam elpas vilcienam...

Anna Grambergs dzimusi
1939. gadā Rīgā. Bērniņu kopā
ar māsu Aiju viņa pavadīja Me-
žaparkā. Mamma bija ārste, bet
tēvs ieņēma atbildīgu amatu, tā-
pēc par meitenēm rūpējās auklī-
te. Savukārt vasaras tika pava-
dītas vecmāmiņas Frīdas Olavs
lauku mājās netālu no Cēsīm.
Tur bija kā pasakā – ziediem klā-
tas pļavas, skaists mežs, putnu
dziesmas un vecmāmiņas mī-
lums.

Šo skaisto idilli pārtrauca kaŗš,
un 1944. gada augustā nācās
Latviju atstāt. Tika nolemts, ka
māsiņas, mamma un abas vec-
māmiņas dosies ar kuģi uz Vā-
ciju, bet tēvs Aleksandrs Olavs
kopā ar brāli Vili – ar laivu uz
Zviedriju, kur visi vēlāk satiks-
sies. Diemžēl liktenis lēma citā-
dāk, un ģimenes sievietēm bija
jātūpina dzīves ceļš atšķirti.
Kuģim attālinoties no krasta,
mamma lika meitenēm atvadi-
ties no dzimtenes, kuŗu vairs ne-
kad neredzēšot, taču jau toreiz
Anna, tikko piecus gadus veca,
sev apsolīja, ka noteikti atgrie-
zīsies.

Ģimene vispirms apmetās
Reichenbachā, tad Nirnbergā,
kur nācās piedzīvot pilsētas deg-
šanu un neskaitāmus uzlidoju-
mus, aukstumu un pārtikas trū-
kumu. 1949. gadā tika saņemta
atļauja izceļot uz ASV. Tur ģime-
nei nācās apmesties Minesotas
ziemeļos, Sandstonā, mājā bez
elektrības un labierīcībām. Lai
izdzīvotu, visiem – gan pieaugu-
šajiem, gan bērniem – bija sma-
gi jāstrādā un vienlaikus jāap-
gūst angļu valoda. Taču drīz lai-
mējās pārcelties uz *Rush City*,
kur Anna atsāka skolas gaitas,

bet mamma – darbu slimnīcā.
Pārcelties sanāca vēl vairākas
reizes, līdz mamma dabūja dar-
bu Mineapoles slimnīcā. Šai
pilsētā bija daudz latviešu, dar-
bojās sestdienas skola, kur Anna
sadraudzējās ar vienaudzēm, ar
kuŗām satikās mūža garumā.
Meitenes kopā tika iesvētītas,
kopā mācījās Minesotas univer-
sitatē un iestājās korporācijā
“Imeria”.

Anna laulības gredzenus mija
ar Gvido Grambergu, bijušo Rī-
gas kaimiņu dēlu. Jaunā ģime-
ne tūlīt devās uz Atlantū, uz
romāna “Vējiem līdzi” zemi, kur
pavadīja daudzus laimīgus gad-
us un kur pasaulē nāca abi dēli –
Marks un Ričards. Kad zēni bija
izauguši, Anna sāka strādāt slim-
nīcas birojā, tad vadīja slimnīcas
Medicare – apdrošināšanas no-
daļu. Dēli izstudēja, apprecējās,
un tika sagaidīts pirmais maz-
bērns – Viktorija. Taču tad, kad
mazmeitiņa bija piecas dienas
vecā, Gvido aizgāja gulēt un no
rīta vairs nepamodās.

Tas Annai bija smags laiks. Vēl
astoņi gadi tika nodzīvoti At-
lantā, taču smaidīt viņa spēja
tikai tad, kad atbrauca uz Lat-
viju, tāpēc 1998. gadā viņa pār-
deva iedzīvi un atgriezās mājās –
Rīgā, lai uzsāktu jaunu dzīvi.
Anna atjaunoja ģimenei piedero-
šo dzīvokļu namu un apmetās tur.

Taču tad notika vēl viens pa-
grieziena Annas dzīvē – korpo-

rācijas “Tālavija” 100 gadu dibi-
nāšanas svētkos viņa tika uzlūgta
kā korporācijas dibinātāja Viļa
Olava mazmeita. Tur Anna sa-
stapa Andri Stakli, kuŗš bija
atbraucis no ASV. Tā bija likte-
nīga tikšanās, un 2005. gadā abi
svinēja kāzas senajā, burvīgajā
Jaunpils viduslaiku pilī. Kopā ar
viņiem bija arī abi Annas dēli un
mazbērni. Sākās dzīves svinē-
šana. Abi viens otru papildināja
ikvienā norisē – Andris deva
Annai sapņus, aizrautību un
dziļu mīlestību, savukārt Anna
savu nebeidzamo sievišķību,
maigumu un eleganci. Kopā viņi
pārvaldīja ģimenes īpašumus,
atjaunoja vecmāmiņas mājas pie
Cēsīm, kā arī vairākus kultūr-
vēsturiskos īpašumus, apceļoja
interesantas vietas pasaulē un
prata ik dienu aizvadīt piepildītu.

Pirms dažiem gadiem Andris
Staklis un Anna Grambergs
izlēma dalīties savā mīlestībā un
labestībā, godinot Annas vec-
tēva Viļa Olava piemiņu, tika
dibinātas stipendijas. Apkārtē-
jiem viņi rādīja priekšzīmi, svi-
not abu jubileju netālu no Brī-
vības pieminekļa. Viesi tika ai-
cināti dāvanu vietā ziedot abu
jubilejas stipendijai.

Anna Gramberga un Andris
Staklis aktīvi sekoja stipendiātu
gaitām un ik mēnesi tikās ar viņ-
iem labākajos Rīgas restorānos,
lai ne tikai lutinātu, bet arī ne-
tiši rādītu biznesa etiķeti. Stipen-

diāti šīs tikšanās gaidīja ar ne-
pacietību, jo abi labdari nesko-
pojās ar stāstiem un dzirkstošu
humoru. Annas Grambergas
talants bija saviesīgas sarunas
noslēgt ar kādu savu stāstu, kas
sarunai “uzlika odziņu”. Šādu
eleganci varēja tikai apbrīnot.
Stipendiāti atsveicinoties pava-
dīja ziedotājus, ilgi ļāvās vērot
aizejam sirsniņo pāri, sadevušos
rokās, un domās novēlot veselī-
bu un izturību. Nu šis skats pa-
liks noglabāts dziļi atmiņās.

Pēdējā tikšanās reizē, aizvadītā
gada augustā, kad Anna Gram-
berga un Andris Staklis viesojās
Vitolu fondā, tika parakstīts zie-
dojuma līgums par sadarbības
turpināšanu. Nesen ģimenē bija
ienācis jauns iemītnieks – sunītis
Sniedziņš, kuŗš ienesa prieku
abu sirdīs. Nekas neliecināja par
tuvojošajiem bēdām.

Stipendiāts Rūdolfs Baumanis
atvadoties no mīļās ziedotājas
raksta: “Viņa par Annas aizie-
šanu Mūžībā man bija kā zibens
no skaidrām debesīm. Mums,
stipendiātiem, šis laiks būs grūts
un skumjš, ļoti bieži domāju par
saviem ziedotājiem un viņu
gaitām. Mēs visi bijām kā viena
ģimene. Atsauca atmiņā mūsu
tikšanās. Mums ļoti pietrūks
Annas mīlestības un intereses
par mūsu dzīves un studiju gai-
tām. Doma, ka vairs nevarēsim
tikties, ļoti sāpina mani.”

Ir iestājies klusums. Lai Annas
Grambergs dvēselei silti zem
sniegbaltās segas, lai gaišs un
vieglis ceļš Mūžībā! Izsakām vis-
dziļāko līdzjutību Andrim Stak-
lim, radniekiem un visiem, kuŗi
sērās piemin Annas Gramber-
gas paveikto!

VITOLU FONDS

**Laika un Brīvās Latvijas re-
dakcija pievienojas līdzjūti-
bas apliecinājumiem. Arī
mēs gaišā piemiņā paturēsim
Anniņu – allaž smaidīgu,
sirsniņas un mīlestības pilnu.
Esam kopā ar mūsu uzticamo
draugu Andri Stakli viņa lie-
lajās bēdās!**

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvija

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu
reklāmu 2 reizes, paredzēta
atlaide 10 % apmērā no
parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu
reklāmu 3 reizes, – 15 % no
parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu
reklāmu 4 reizes un vairāk,
– 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM:
● 0,60 eiro par 1 cm²
ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS:
● **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:
Ģertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011
Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtītāt tāpat kā līdz šim.
● par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
● par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
● 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas*
mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem,
kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā ver-
sijā, piedāvājam pasūtītāt Amerikas
latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri
gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās
pašas, kas kopš 2001. gada bijušas ko-
pīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu
no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn.
EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-
LK kontā:
AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privātie
sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm
augstu vienslejiņā platumā aizņemtu
telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm)
EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12
par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai seg-
vārdu parakstītos rakstos izteiktās do-
mas nav katrā ziņā arī redakcijas do-
mas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās.
Par publikācijās minēto faktu preci-
zītāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SĒRAS

Mūžībā aizgājis mūsu biedrs
fil! IMANTS JĀNIS ALKSNIS,
pol. sci. et theol., 1965 II

Dzimis 1932.gada 17.oktobrī, Iecavā, Latvijā
Miris 2020.gada 16.decembrī, Hamburgā, Vācijā

Siti tibi terra levis

LETTONIAS KONVENTS un F!P!B!

104 gadu vecumā
Mūžībā aizgājusi
DVF Londonas nodaļas
mūža biedre

VILMA MIEZERE

(15.03.1917. – 20.01.2021.)

Vilma darbojās arī *Londonas Avīzē*, *Brīvās Latvijas* priekštecē.
1977. gadā pārcēlās uz dzīvi Rīgā.

Tiks kremēta 26. janvārī un apbedīta Jēkabpils kapos.

DVF Anglijas valde

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

PAR PASAULES HOKEJA ČEMPIONĀTU

Latvija pieteiksies uz tiesībām pasaules hokeja čempionāta laikā uzņemt vēl papildu astoņas komandas, pēc valdības sēdes preses konferencē informēja finanču ministrs Jānis Reirs (JV). Valdība 21. janvārī uzskatīja Latvijas Hokeja federācijas (LHF) sniegto informāciju un pieņēma lēmumu, ka Latvija pieteiksies uz tiesībām hokeja čempionāta laikā uzņemt vēl papildus astoņas komandas. Ministrs atturējās komentēt jautājumu par iespējām no budžeta līdzfinansēt hokeja čempionāta rīkošanu Rīgā. Viņš piebilda, ka par šiem jautājumiem tiks lemts tad, kad būs zināms IIHF lēmums par čempionāta norisi.

Savukārt LHF prezidents un valdes priekšsēdis Aigars Kalvītis sarunā ar aģentūru LETA pauda, ka federācija ir gatava visu pasaules čempionāta hokejā paredzēto spēļu aizvadīšanai Latvijā, piebilstot, ka par to ir informēta Starptautiskā Hokeja federācija (IIHF).

AICINA DAĻU PASAULES ČEMPIONĀTA HOKEJĀ AIZVADĪT RĒZĒKNĒ

Saeimas deputāts Mārtiņš Bondars (AP) rosina daļu no gaidāmajā Pasaules čempionāta hokejā viriešiem sarīkot Rēzeknē. Bondars sacīja, ka ir par to, lai valdība, skatot jautājumu par meistaracikšu norises vietu, izvērtētu ne tikai Rīgu kā iespējamo visa čempionāta mājvietu, bet apskatītu arī iespēju sacensību daļas norisei Rēzeknē. "Tas simboliski būtu daudz atbilstošāk nekā Rīgā. Mēs bijām devuši līdzekļus Rēzeknes Olimpiskajam centram, zinām, ka čempionāts notiks Latvijā, un tā ir visu, ne tikai rīdzinieku, nodokļu nauda. Tāpēc aicinātu izvērtēt šo jautājumu federācijā, valdībā. Visu var izdarīt, ja grib," teica politiķis.

LIETUVAS VALDĪBA IZTEIKUSI LATVIJAI PIEDĀVĀJUMU

kopīgi organizēt 2021. gada pasaules čempionātu hokejā pēc Baltkrievijai atņemtajām tiesībām uzņemt meistaracikstes. Kā vēsta sabiedriskā raidorganizācija LRT, Lietuvas valdības locekļi šo jautājumu apsprieduši 18. janvārī. Daži Lietuvas uzņēmēji jau ir nosūtījuši vēstuli valdības locekļiem ar lūgumu apsvērt domu organizēt daļu no pasaules hokeja čempionāta spēlēm Lietuvā.

Latvijas Hokeja federācijas (LHF) prezidents Aigars Kalvītis sarunā ar aģentūru LETA atklāja, ka Lietuvas puses iesaistīšanās pasaules čempionāta rīkošanā viņam ir pirmā dzirdēšana. Bijušais politiķis pieļāva iespēju, ka lietuvieši ar šādiem apgalvojumiem centušies paust politisko nostāju. "Šādu informāciju dzirdu pirmo reizi. Sarunas ar Lietuvas pusi mums nav bijušas," skaidro Kalvītis. "Par šo neesmu informēts pat neoficiāli."

TOKIJAS OLIMPISKO SPĒĻU NĀKOTNE NESKAIDRA

Tokijas Olimpisko un Paralimpisko spēļu liktenis ir neskaidrs, jo nevar izslēgt iespēju, ka pasākums

nenotiks, par Japānas reformu ministra Taro Kono teikto vēstījusi aģentūra Reuters. Pandēmijas dēļ Tokijas spēļu sarīkošanā ir iespējams tiklab pozitīvs, kā negatīvs scenārijs, atzina Kono. Viņš uzsvēra, ka vēl ir priekšlaicīgi uzskatīt, ka spēles vasarā notiks. "Mums pašlaik jādara viss iespējamais, lai sagatavotos spēlēm, bet tas varētu attīstīties jebkurā virzienā," teica Kono. "Visvairāk gadīties, bet mums kā spēļu rīkotājiem jāzina viss, ko spējam. Situācija nav vienkārša." Savukārt Japānas premjera Josihides Sugas padomnieks Takeši Ninami aģentūrai Reuters sacījis, ka nav pārliecināts par iespēju sarīkot Tokijas spēles, taču noteikti ir vērts tam pielikt visas pūles.

NEĒRTAJĀ KĒNIGZĒ TRASĒ

Latvijas skeletonists Martins Dukurs pēc neveiksmīga otrā brauciena finišēja vien 11. pozīcijā Pasaules kausa posmā Kēnigzē, bet viņa brālis Tomass Dukurs ieņēma astoto vietu.

Martins Dukurs

Līderpozīciju pēc pirmā brauciena ieņēma korejiešs Juns Sonbins, kurš arī trasē devās pirmais, sasniedzot jaunu tās rekordu – 49,90 sekundes. Savukārt viņam uz papēžiem mina Aleksandrs Gassners (+0,01 sekunde), Markuss Vaiets (+0,06), Aksels Jungs (+0,06), Kristophers Grothers (+0,08) un Martins Dukurs (+0,09). Martins Dukurs saglabā pirmo vietu kopvērtējumā, par 60 punktiem apsteidzot Gassneru. Savukārt uz trešo pozīciju pakāpies Tomass Dukurs, kurš apdzina nestartējušo Fēlikšu Kaizinģeru.

BIATLONS

Latvijas biatlonisti Andrejs Rastorgujevs, Aleksandrs Patrijuks, Roberts Slotiņš un Edgars Mise Pasaules kausa septītā posma 4x7,5 km stafetes disciplīnā iztika bez soda apliem, taču ar to nepietika, lai ierindotos augstāk par 21. vietu. Finiša līniju visātrāk no visām komandām sasniedza franči, kuri tikai pēdējā stafetes posmā pamanījās apsteigt Norvēģiju, kas zaudēja 0,8 sekundes. Trešo vietu ar 50,8 sekunžu atpalicību izcīnīja Krievija.

Latvijas sieviešu biatlona lidere **Baiba Bendika** Antholcā, Itālijā, pieļāva piecas kļūdas šaušanā un netika augstāk par 48. vietu 15 kilometru individuālajā distancē Pasaules kausa izcīņas posmā. Bendika pirmajā šautuvē guļus nekļūdījās ne reizi, taču nākamajā ugunsliņijā stāvus netrāpīja trijos mērķos un šķīrās no izredzēm uz augstu vietu. Vēl pa vienai soda minūtei Baiba nopelnīja pēdējās divās ugunsliņijās. No uzvarētājas austriete Lizas Terēzas Hauzeres

Baibu rezultātu tabulā šķīra teju piecas minūtes (+4:53,9). **Santa Buliņa**, pirmoreiz karjērā piedaloties Pasaules kausa sacensībās individuālajā distancē, ieguva 87. vietu 93 dalībnieču konkurencē. Sanitas rēķinā bija seši nesašauti mērķi.

MELBĀRŽA ČETRINIEKS IEKĻŪST LABĀKO ŠEŠINIEKĀ

Latvijas bobsleja pilota Oskara Melbārža četrinieks Pasaules kausa posma sacensībās Kēnigzē trasē, Vācijā, divu braucienu summā ieņēma sesto vietu. Melbārdis bija vienīgais no Latvijas pilotiem, kas startēja četrinieku sacensībās.

Pirmajā braucienā Melbārdis ar stūmējiem Dāvi Sprīngi, Matisu Mikni un Kristu Lindenblatu pirmajā braucienā bija devītie, tomēr rezultāti ap labāko šešinieku bija ļoti blīvi, kas deva cerības uz rezultāta uzlabošanu otrajā braucienā. Tā arī notika, jo Melbārža kvartets uzrādīja sesto labāko laiku, kas ļāva summā pakāpties arī uz sesto vietu. Pārliecinoši labākais sacensībās bija vācu pilota Frančesko Frīdriha kvartets, kas par 0,39 sekundēm apsteidza austrieti Benjamina Maieru. Trešā vieta posmā vācietim Johannesam Lochneram (+0,52 sekundes).

Šveicē risinājās pasaules junioru čempionāts divnieku un četrinieku ekipāžām, bet sportisti paralēli cīnījās arī U-23 ieskaitē. Junioru ieskaitē startēja sportisti, kuri nav pārsnieguši 26 gadu vecumu. Bobslejisti **Dāvis Kaufmanis** un **Ivo Dans Kleinbergs** Šveicē pasaules junioru čempionātā ierindojās desmitajā vietā, taču U-23 konkurencē Latvijas divnieks izcīnīja sudraba medaļas. Viņi līderim Hansam Peteram Hanighoferam no Vācijas zaudēja 2,91 sekundi. U-23 konkurencē par Latvijas bobslejistiem ātrāks bija vien rumānis Mihails Tentea, kurš mūsējos apsteidza par 1,89 sekundēm. PC junioriem vēl startēja arī Emīls **Cipulis/Arnis Bebrīss** (7. vieta) un **Ralfs Bērziņš/Edgars Nemme** (8. vieta) Pasaules U-23 čempionāta ieskaitē startēja piecas ekipāžas.

BRĀĻI ŠICI UZVAR SPŘINTA PASAULES KAUSA PĒDĒJĀ POSMĀ

Sprinta pasaules kausa pēdējā posmā Austrijā divnieku sacensībās uzvarēja Latvijas duets Juris un Andris Šici, sezonas kopvērtējumā ierindodamies otrajā vietā.

Brāļi Šici trasi beidza pēc 29,958 sekundēm un par 0,001 sekundi apsteidza austriešus – Tomasu Šteiju un Lorenču Kolleru. Trešo

vietu ieņēma vācieši Tonijs Egerts un Saša Benekens, kuri no uzvarētājiem atpalika par 0,011 sekundēm. Ceturtais 0,057 sekundes aiz uzvarētājiem finišēja latviešu duets Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš, bet sestais ar 0,096 sekunžu atpalicību no brāļiem Šiciem – trešais latviešu divnieks Mārtiņš Bots/Roberts Plūme.

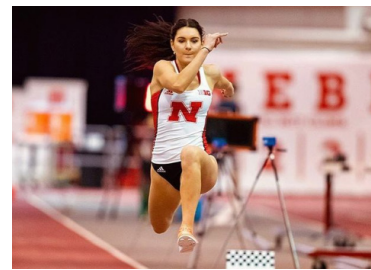
Individuālajā ieskaitē no Latvijas braucējiem augstākajās vietās ierindojās Gints Bērziņš (11. vieta) un Ēliza Tīruma (10.).

BASKETBOLS

Latvijas sieviešu basketbola komanda **TTT Rīga** Itālijas pilsētā Skio FIBA Eirolīgas pamatturnīra pēdējā spēlē ar rezultātu 41:90 zaudēja Krievijas vienībai – Jekaterinburgas UGMK. Rīdzinieces, kuŗas no *play-off* cerībām atvadījās pēc ceturtais spēles, pamatturnīrā zaudēja visās sešās cīņās.

VIEGLATLĒTIKA

ASV Nebraskas universitātē studējošā Latvijas vieglatlēte **Ieva Turķe** sacensībās Fejtvilā atkātoja personisko rekordu trīssoļlēcšanā, ziņo Latvijas Vieglatlētikas savienība (LVS).

Ieva Turķe

Sacensību otrajā dienā Turķe uzvarēja trīssoļlēcšanā, atkātojot personisko rekordu – 13,12 metri. Īpriekš viņa sacensībās tāllēcšanā ierindojās piektajā vietā, par vienu centimetru uzlabojot savu šīs sezonas labāko rezultātu – 5,92 metri.

Teksasas universitātes studente **Kristīne Blaževiča** tāllēcšanas sektorā ar 6,14 m tālu lēcieni ierindojās trešajā vietā, bet 60 metrus ar barjērām veica 8,65 sekundes, ierindojoties 15. vietā.

ŠORTTREKS

Latvijas šorttrekisti Roberts Krūzbergs, Endijs Vigants, Reinis Bērziņš un izlases treneris Jēkabs Saulītis Gdaņskā Eiropas čempionātā 5000 metru stafetes disciplīnā B finālā ierindojās trešajā vietā četru komandu vidū, finišējot pēc septiņām minūtēm un 23,796 sekundēm, par gandrīz pusotru sekundi zaudējot Vācijai un par vairāk nekā 1,6 sekundēm – Beļģijai, taču par gandrīz desmit sekundēm apsteidzot Franciju.

Roberts Krūzbergs 1500 metros ierindojās 17. vietā starp 45 sportistiem. **Anna Jansone** gan 500, gan 1500 metros ierindojās 25. vietā starp 33 šorttrekistēm.

ĀTRSLIDOŠANA

Latvijas ātrslidotājs **Haralds Silovs** Hērenvenā Pasaules kausa izcīņas pirmā posma sacensībās 5000 metros B grupā ierindojās 14. vietā. Uzvarēja norvēģis Halgeirs Engebrotens, kurš sasniedza jaunu personisko rekordu – sešas minūtes un 9,219 sekundes.

ARKĀDIJA TURPMĀK TIKS DĒVĒTA JĀŅA SKREDEĻA VĀRDĀ

Līdz ar Rīgas domes lēmumu, kas spēkā stāsies 1. martā, paredzēts Rīgas Futbola skola sporta kompleksu *Arkādija* pārdēvēt Jāņa Skredeļa vārdā, informē Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departaments un Latvijas Futbola federācija (LFF).

Jānis Skredelis (1939-2019)

Atbalstot Rīgas Futbola skolas un LFF iniciatīvu par sporta kompleksa pārdēvēšanu Jāņa Skredeļa vārdā, tiks godināta izcila personība Latvijas un Rīgas sporta vēsturē un atzīmēts viņa mūža ieguldījums futbola attīstībā. Jānis Skredelis daudzus gadus bijis treneris un devis savu ārtavu arī kā LFF darbinieks, vadot LFF Sacensību daļu.

Futbola laukums Arkādija

Omulīgais un ar lielisku humora izjūtu apveltītais Skredelis vislabāk pazīstams futbola sabiedrībā kā Rīgas *Daugava* meistarokomandas galvenais treneris. Skredelis 2009. gadā par mūža ieguldījumu futbola attīstībā Latvijā un jauno sportistu audzināšanā iecelts par Atzinības krusta virnieku, bet 2010. gadā kļuvis par Rīgas domes balvas "Par mūža ieguldījumu sportā" laureātu.

P. Karlsons

307.lv

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālruņa!